

ČESKÁ REPUBLIKA

PŘED MEZINÁRODNÍMI ORGÁNY OCHRANY LIDSKÝCH PRÁV

ZPRÁVA ZA ROK 2024

PŘEHLED ZPRÁVY

SHRnutí

- KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE
- EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
- EVROPSKÝ VÝBOR PRO SOCIÁLNÍ PRÁVA
- SMLUVNÍ ORGÁNY OSN
- DALŠÍ ČINNOSTI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE
MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI

SHRNUTÍ

Vládní zmocněnec a jeho tým zastupují Českou republiku v řízeních před Evropským soudem pro lidská práva (ESLP, Soud), Evropským výborem pro sociální práva a sedmi výbory OSN. Zajišťují též výkon rozsudků štrasburského soudu a implementaci rozhodnutí ostatních zmíněných mezinárodních lidsko-právních orgánů. V neposlední řadě vykonávají i další odborné činnosti směřující k posílení naplňování mezinárodních závazků v oblasti lidských práv v České republice.

ESLP vydal v roce 2024 ve vztahu k České republice 23 rozhodnutí. **Porušení** některého z ustanovení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ESLP shledal jen v 7 věcech, tedy **jen v 30 % případů**. Rozsudky o porušení se týkaly stíhání sexuálního zneužívání, vazby mladistvých i dospělých, odškodnění újmy na zdraví, presumpce nevinu a přístupu k Ústavnímu soudu. Rozhodnutím o neporušení Úmluvy, o nepřijatelnosti stížnosti či zastavením řízení, tedy **úspěchem obhajoby České republiky**, skončilo 13 řízení, tedy téměř **60 % případů**. Tyto případy se týkaly např. ochrany klimatu, církevních restitucí, ukončení pobytu cizince na základě utajovaných informací, výsledku svědků v trestním řízení, inkluzivního vzdělávání a mnoha dalších otázek.

V řízeních, která byla před ESLP v roce 2024 skončena, stěžovatelé požadovali spravedlivé zadostiučinění (majetkovou škodu, nemajetkovou újmu a náhradu nákladů řízení) v celkové výši cca 18 milionů Kč. Z rozhodnutí Soudu vznikly České republice závazky toliko ve výši 2 miliony Kč. **Obhajoba** státu ze strany kanceláře vládního zmocněnce tedy státnímu rozpočtu **ušetřila částku 16 milionů Kč**. V delším horizontu posledních tří let ušetřená částka dosáhla již **513 milionů Kč**.

K vyjádření Soud loni vládě zaslal **32 nových případů**. Týkají se např. omezení základních práv a svobod během pandemie covidu, vyšetřování pohlavního zneužívání nezletilé či trestných činů z nenávisti, dohod o vině a trestu, možnosti popřít otcovství, uznání zahraniční adopce párem osob stejného pohlaví a mnoha dalších otázek. Na rozhodnutí před ESLP čekají i další stížnosti, mj. též mezistátní stížnost Lichtenštejnska proti České republice.

Česká republika je vedlejším účastníkem v pěti řízeních. Vstoupila **na podporu Ukrajiny** do řízení o mezistátní stížnosti Ukrajina proti Rusku (č. 10), která se týká masivního porušování lidských práv, kterých se Rusko dopustilo na území Ukrajiny po zahájení invaze v únoru 2022. V roce 2024 se Česká republika zapojila do tří řízení proti Polsku, Litvě a Lotyšsku, které vyvěrají z tzv. **instrumentalizované migrace**, kterou Rusko a Bělorusko využívají jako nástroj hybridní války s cílem destabilizovat země Evropské unie.

Ostatní mezinárodní orgány ochrany lidských práv v loňském roce ve vztahu k České republice vydaly **dvě** rozhodnutí. **Porušení** základních práv a svobod shledal jen v jednom z nich Evropský výbor pro sociální práva v otázce dostupnosti bydlení.

Celkově lze shrnout, že **obhajoba** České republiky je v řízeních před ESLP i dalšími mezinárodními orgány ochrany lidských práv **zajištěna na vysoké úrovni**.

V oblasti **výkonu rozsudků ESLP** došlo v loňském roce k **řadě pozitivních posunů**. Důležitá opatření byla přijata k posílení ochrany před sexuálními trestnými činy, účinnějšímu zajištění důkladnosti a nezávislosti vyšetřování hájitelných tvrzení o špatném zacházení ze strany policistů či zlepšení schopnosti policistů jednat s lidmi s psychosociálním postižením. Slibné kroky byly učiněny i v oblasti etnické segregace škol a podpory škol vzdělávajících žáky se sociálním znevýhodněním.

Povedlo se též **úspěšně dovršit výkon vůbec prvních dvou rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva**. Novela zákona o soudnictví ve věcech mládeže posílila procesní práva dětí mladších 15 let a

novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí a zákona o zdravotních službách zrušila možnost umísťovat děti mladší tří let do tzv. kojeneckých ústavů.

Na druhou stranu se **nepodařilo** přijmout novou zákonnou úpravu právního uznání změny pohlaví, kterou v návaznosti na judikaturu Soudu zrušil Ústavní soud.

V probíhajícím roce bude zejména třeba alokovat dostatečné personální a finanční zdroje na **dořešení problému** diskriminace a segregace romských žáků ve vzdělávání, dotáhnout do konce přijetí novely občanského zákoníku zakotvující nepřijatelnost tělesného trestání dětí a přijmout účinná opatření k zajištění dostupného bydlení a rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce.

Vládní zmocněnec a jeho tým v roce 2024 dokončili a spustili pro odbornou veřejnost nový webový portál Ministerstva spravedlnosti <https://mezisoudy.cz/>, který obsahuje řadu praktických nástrojů, které soudcům, státním zástupcům, úředníkům a dalším právním profesionálům výrazně zjednodušují a urychlují přístup a práci s judikaturou ESLP, Ústavního soudu, Evropského výboru pro sociální práva a lidskoprávních výborů OSN. Tým kanceláře vládního zmocněnce za vytvoření webu získal **prestižní ocenění Úřednický čin roku 2024** v kategorii analytická práce.

1. KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Kancelář vládního zmocněnce (KVZ), která je odborem Ministerstva spravedlnosti, zastupuje Českou republiku v řízeních před devíti mezinárodními orgány ochrany lidských práv:

- Evropským soudem pro lidská práva (ESLP; Soud) v řízeních o individuálních stížnostech,
- Evropským výborem pro sociální práva (EVSP) v řízeních o kolektivních stížnostech,
- tzv. smluvními orgány OSN v řízeních o individuálních oznámeních. Těmito smluvními orgány jsou Výbor OSN pro lidská práva, Výbor OSN proti mučení, Výbor OSN pro odstranění rasové diskriminace, Výbor OSN pro odstranění diskriminace žen, Výbor OSN pro práva dítěte, Výbor OSN pro nucenou zmizení a Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením.

Vedle právního zastupování státu v těchto řízeních KVZ zabezpečuje výkon rozsudků ESLP a implementaci rozhodnutí ostatních zmíněných mezinárodních orgánů ochrany lidských práv na vnitrostátní úrovni. Zároveň zastupuje Českou republiku v řízeních o dohledu nad výkonem těchto rozhodnutí, která probíhají před Výborem ministrů Rady Evropy a orgány OSN.

V neposlední řadě kancelář vládního zmocněnce vykonává řadu odborných činností, jejichž účelem je posílení naplňování a dodržování mezinárodních úmluv o lidských právech na vnitrostátní úrovni, a v konečném důsledku tak předcházení porušení základních práv v České republice. Připomínkuje návrhy právních předpisů z hlediska jejich souladu s mezinárodním právem lidských práv, vzdělává a školí v oblasti lidských práv, provozuje databázi judikatury mezinárodních orgánů lidských práv, vydává zpravodaj o aktuální judikatuře ESLP, publikuje tematické příručky obsahující souhrny judikatury k aktuálním tématům a působí v mnoha vnitrostátních i mezinárodních pracovních skupinách.

Působnost, postavení a činnost KVZ vedle kompetenčního zákona a zákona o státní službě blíže upravují též zákon č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány, a Statut vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před mezinárodními orgány ochrany lidských práv, schválený [usnesením vlády](#) ze dne 14. června 2023 č. 420.

V roce 2024 v kanceláři vládního zmocněnce působili:

- Mgr. [Petr Konůpka](#), vládní zmocněnec a ředitel odboru kancelář vládního zmocněnce,
- Mgr. Eva Petrová, vedoucí oddělení implementace, a JUDr. Vladimír Janoušek Pysk, LL.M., vedoucí oddělení litigace, zástupci vládního zmocněnce,
- právničky a právníci JUDr. Jana Martinková, Ph.D., LL.M.; Mgr. Kateřina Radová; Mgr. Eliška Hronová; Mgr. Miroslav Kaštyl; Mgr. Martina Šiváková, LL.M.; Mgr. Anna Plačková, LL.M. (do června 2024); Mgr. Jakub Drahorád (od dubna 2024); Mgr. Nikola Burdová (od září 2024); Mgr. Tereza Žuffová-Kunčová (od září 2024); jakož i Mgr. Liubou Asenova (do května 2024) a Ema Slováková (od června 2024) jako asistentky.

Kancelář vládního zmocněnce sídlí na adrese Na Děkanec 3, Praha 2. Lze ji kontaktovat telefonicky na čísle 221 997 437 nebo elektronickou poštou na adrese kvz@mzp.gov.cz.

2. EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

Evropský soud pro lidská práva posuzuje stížnosti jednotlivců na porušení některého z práv a svobod zakotvených v Evropské úmluvě o lidských právech a jejích dodatkových protokolech (Úmluva). Je oprávněn posuzovat i mezistátní případy, kdy jedna ze smluvních stran Úmluvy namítá její porušování ze strany jiného státu. Více se o řízení před ESLP dozvíte [zde](#).

Dohled nad výkonem rozsudků ESLP vykonává Výbor ministrů Rady Evropy. Více o řízení před Výborem ministrů je k dispozici [zde](#). Na vnitrostátní úrovni je výkon zajišťován prostřednictvím Kolegia expertů pro výkon rozsudků ESLP. Členy Kolegia, které je poradním orgánem vládního zmocněnce, jsou zástupci všech ministerstev, obou komor Parlamentu, všech tří vrcholných soudů, veřejného ochránce práv, zmocněnkyně vlády pro lidská práva, zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny, nevládní organizace a nezávislí experti. K činnosti Kolegia se dozvíte více [zde](#).

2.1 REKAPITULACE ROKU 2024

I v roce 2024 měla Česká republika u ESLP celkově pozitivní bilanci. Její obhajoba uspěla v 57 % případů a neuspěla ve 30 %. Odsuzujících rozsudků Soud vydal jen sedm. V součtu i s těmi, které odmítl, aniž by potřeboval stanovisko české vlády, se loni Soud zabýval 323 stížnostmi. Porušení Úmluvy tak Soud v loňském roce shledal jen ve 2 % případů, které mu byly předloženy.

Ve finanční rovině obhajoba státu uspěla v částce 16 milionů Kč. Soud stěžovatelům přiznal celkově jen 2 miliony Kč.

Nejvýznamnějšími odsuzujícími rozsudky byly případy [Z](#) a [Y](#), které se týkaly nedostatečné ochrany zletilých obětí sexuálních trestných činů. Oba případy se nicméně odehrály již před řadou let. Redefinice znásilnění a dalších sexuálních trestných činů, která je účinná od 1. ledna 2025, spolu s vývojem judikatury vnitrostátních soudů, by měly zajistit, že by se podobné případy v budoucnu již neměly vyskytovat. Změnu právní úpravy si vyžádá i rozsudek [Spišák](#), jehož podstatou je méně příznivé zákonné nastavení soudního přezkumu vazby mladistvých oproti dospělým.

Za nejvýznamnější rozhodnutí, v nichž Soud porušení Úmluvy neshledal, lze označit rozhodnutí [Duarte Agostinho a ostatní](#), v němž byla Česká republika jedním z 33 žalovaných států. Soud v něm odmítl, že by státy mohly být na základě Úmluvy před ním žalovány za dopady změn klimatu do lidských práv osob žijících mimo jejich území. V rozsudku [Mirzoyan](#) pak Soud shledal možným zbavit osob pobytového oprávnění na základě utajovaných informací, které jí nejsou zpřístupněny. Klíčovou zárukou je důkladný přezkum správními soudy.

Soud vládě v loňském roce komunikoval více než tři desítky nových stížností. Spolu se staršími dosud nerozhodnutými případy a řízeními, do nichž Česká republika vstoupila jako vedlejší účastník, tak bylo před Soudem v běhu přibližně 50 řízení. Nejvýznamnější je jistě řízení o mezistátní stížnosti, kterou proti našemu státu podalo Lichtenštejnsko a jejíž podstatou je snaha zvrátit konfiskaci majetku rodu Lichtenštejnů, k níž došlo po druhé světové válce na základě dekretů prezidenta republiky. Mezi témata, kterými se Soud bude zabývat, patří např. církevní restituce, vyšetřování trestných činů z nenávisti, dohody o vině a trestu, sledování automobilu pomocí GPS, omezení práv během pandemie covidu, uznání zahraničního osvojení párem osob stejného pohlaví, a mnohé další. Jako vedlejší účastník se Česká republika zapojila na podporu Ukrajiny do řízení Ukrajina proti Rusku týkajícího se masového porušování lidských práv po zahájení invaze v únoru 2022 či do řízení týkajícího se situace na východní hranici Evropské unie, kde Rusko a Bělorusko používají migraci jako nástroj hybridní války proti evropským státům.

Ve fázi výkonu bylo v loňském roce 14 rozsudků Soudu. Posunů v odstraňování obecných příčin soudem shledaných porušení Úmluvy se podařilo dosáhnout zejména v oblasti zajištění účinného a nezávislého vyšetřování hájitelných oznámení o špatném zacházení ze strany policistů či zajištění většího bezpečí poskytování zdravotních služeb v psychiatrických nemocnicích. Pozitivní kroky se daří činit i v překonávání diskriminace a segregace romských žáků ve vzdělávání. Jde nicméně o rozsáhlý a komplexní úkol, který ze strany odpovědných orgánů veřejné moci bude v následujícím období vyžadovat alokování dostatečných personálních i finančních zdrojů.

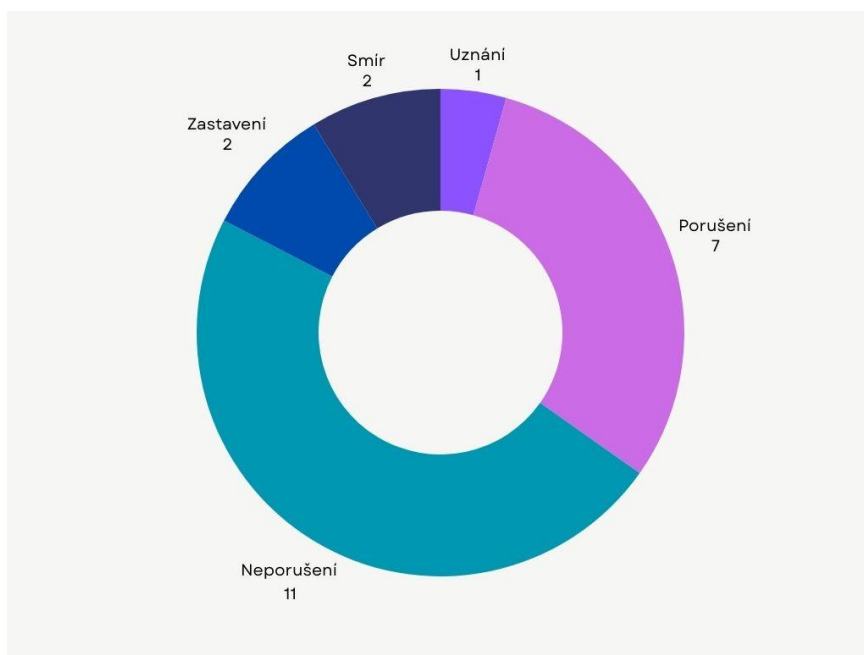
Podrobnější informace ke všem zmíněným aspektům jsou na následujících stránkách této zprávy.

2.2 BILANCE ROZHODNUTÝCH STÍŽNOSTÍ

2.2.1 BILANCE ZA ROK 2024

V roce 2024 ESLP ve vztahu k České republice vydal 23 odůvodněných rozhodnutí:

- v 11 věcech neshledal žádné porušení Úmluvy (48 % rozhodnutých případů),
- v 7 rozsudcích dospěl k závěru, že došlo k porušení Úmluvy (30 % rozhodnutých případů),
- schválil 2 smírná urovnání (8 % rozhodnutých případů),
- schválil 1 jednostranné prohlášení vlády (4 % rozhodnutých případů), a
- vydal 2 rozhodnutí o zastavení řízení (8 % rozhodnutých případů).

Těchto 23 případů tvoří nicméně jen malou výšeč z objemu kauz, jimiž se Soud ve vztahu k České republice zabývá. Velkou většinu stížností (podaných nejen proti České republice) Soud odmítne z důvodu nesplnění některé z podmínek přijatelnosti, aniž by k tomuto závěru potřeboval stanovisko žalované vlády. V loňském roce Soud rozhodl o celkem 324 stížnostech směřujících proti České republice.¹ V této celkové perspektivě v roce 2024 Soud shledal porušení jen ve 2 % případů.

¹ Údaje dle statistik Soudu dostupných [zde](#).

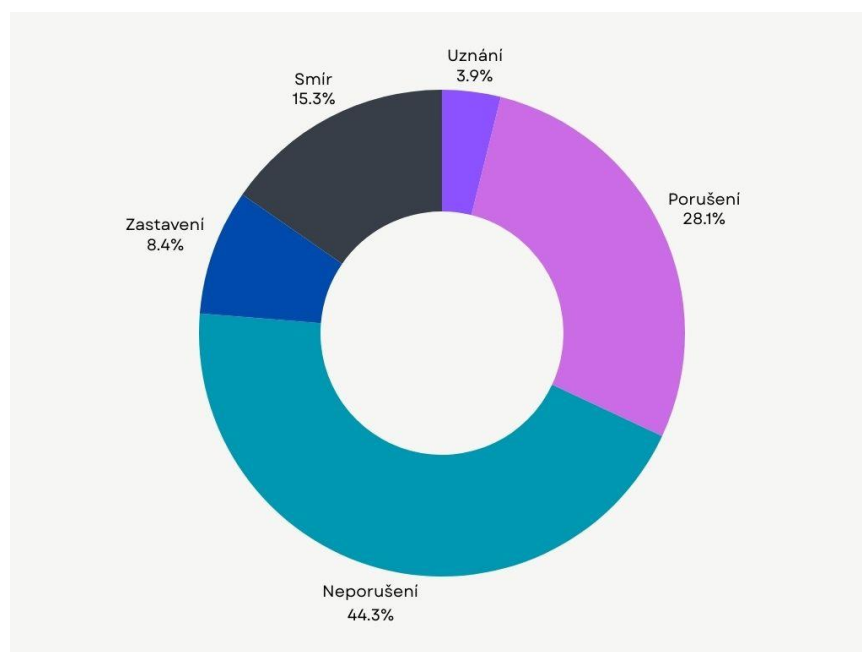
V roce 2024 Česká republika hradila spravedlivé zadostiučinění, ať již na ně vznikl nárok v důsledku vydání odsuzujícího rozsudku, sjednání smíru nebo vydání jednostranného prohlášení, v celkové výši cca 2 miliony Kč. V řízeních, která byla loni ukončena, stěžovatelé z titulu spravedlivého zadostiučinění požadovali celkovou částku cca 18 milionů Kč. V částce cca 16 milionů Kč tak byla obhajoba České republiky úspěšná.

Vládě bylo v roce 2024 oznámeno 32 nových stížností. Ke konci roku 2024 čekalo na Soudu na vyřízení celkem 119 stížností.²

2.2.2 CELKOVÁ BILANCE OD ROKU 1993

Delší časové období, na rozdíl od jednoho kalendářního roku, za který je zpráva podávána, umožňuje získat komplexnější obrázek o rozhodování Soudu vůči České republice. Od 1. ledna 1993, kdy je Česká republika samostatně součástí systému Úmluvy, do 31. prosince 2024, ESLP vydal celkem 851 rozhodnutí o stížnostech, které byly české vládě zaslány k vyjádření:

- porušení Úmluvy ESLP shledal ve 238 případech (28 %),
- rozsudek o neporušení Úmluvy či rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti vydal ve 375 případech (44 %),
- ve 34 případech vláda jednostranným prohlášením uznala, že k porušení Úmluvy došlo (4 %),
- ve 133 případech bylo řízení ukončeno smírně (15 %),
- řízení o 71 stížnostech bylo zastaveno, většinou z důvodu procesní pasivity stěžovatele (8 %).

Jak již bylo řečeno i výše, graf zachycuje pouze zlomek z celkového počtu případů předložených za již více než 30 let proti České republice. Naprostá většina stížností, cca 93-95 %, nebývá žalované vládě

² Celkově Soud na konci roku 2024 evidoval více než 60 000 stížností čekajících na vyřízení. Česká republika tak z hlediska celkové zátěže ESLP představuje jen velmi malou výše. Nejvíce stížností, 21 600, Soud registruje proti Turecku. Na druhém místě je Rusko s 8 150 stížnostmi a na třetím místě Ukrajina se 7 700 stížnostmi. Jen tyto tři státy představují 52 % objemu celkové zátěže Soudu. Dodejme, že Rusko bylo v reakci na napadení Ukrajiny s účinností od 16. září 2022 vyloučeno z Rady Evropy a od tohoto data přestalo být Úmluvou vázáno. O stížnostech, v nichž k namítanému porušení Úmluvy došlo do té doby, je však Soud příslušný rozhodnout. Za rok 2024 rozhodl o 7 500 stížnostech podaných proti Rusku.

oznamována a je odmítnuta samosoudcem, případně i administrativně odmítnuta pro nesplnění formálních náležitostí. Pokud tedy zahrneme i takto odmítnuté stížnosti, lze říci, že ESLP shledá porušení jen v cca 1-2 % stížností, které jsou proti České republice k němu podány.

2.3 ROZHODNUTÍ ESLP PROTI ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2024

2.3.1 ODSUZUJÍCÍ ROZSUDKY

ESLP vůči České republice v roce 2024 vydal sedm odsuzujících rozsudků:

- **Stíhání sexuálního zneužívání.** V rozsudcích [Z](#) a [Y](#) Soud shledal, že Česká republika porušila články 3 a 8 Úmluvy, jelikož nesplnila svou povinnost kriminalizovat a účinně stíhat všechny nekonsenzuální sexuální akty. V obou případech šlo o tvrzené sexuální zneužívání dospělých žen ze strany římskokatolických kněží, které se odehrálo mezi lety 2002 a 2014. Soud konstatoval, že tehdy platná právní úprava sexuálních trestných činů a zužující způsob, jakým orgány činné v trestním řízení tuto úpravu vyložily, nebyly v souladu se zmíněnými články Úmluvy. Soud policii a státním zastupitelstvím především vytkl, že se dostatečně nezabývaly všemi okolnostmi, které byly relevantní pro posouzení souhlasu žen se sexuálními akty, zejména jejich zranitelností, psychickým stavem a odkázaností na podezřelé.
- **Přezkum vazby mladistvých.** Ve věci [Spišák](#) Soud dospěl k závěru, že nastavení automatického soudního přezkumu vazby mladistvých je v případě zvláště závažných provinění v rozporu s článkem 14 Úmluvy zakazujícím diskriminaci ve spojení s čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Automatický soudní přezkum vazby u dospělých obviněných v těchto případech nastává již po 3 měsících. U mladistvých až po 6 měsících.
- **Presumpce nevin.** V rozsudku [Machalický](#) Soud shledal porušení presumpce nevin chráněné čl. 6 odst. 2 Úmluvy. Během trestního řízení bylo jednání stěžovatele, za které byl stíhán, překvalifikováno z podvodu na porušování povinností při správě cizího majetku. Jelikož u tohoto trestného činu již uplynula promlčecí doba, soud stíhání zastavil. Civilní soudy následně stěžovateli odmítly přiznat odškodnění. Konstatovaly, že na odškodnění má nárok ten, jehož trestní stíhání bylo zastaveno s tím, že se trestného činu nedopustil. Uzavřely proto, že stěžovateli odškodnění nelze přiznat, jelikož jeho jednání bylo trestným činem. Stěžovatel však vinným shledán nebyl.
- **Odškodnění za újmu na zdraví.** Ve věci [Veselý](#) Soud shledal porušení článku 8 Úmluvy, protože soudy stěžovateli přiznaly za újmu na zdraví způsobenou operací břicha provedenou *non lege artis* nepřiměřeně nízkou částku. Soudy újmu vyčíslily podle tehdy platné vyhlášky z roku 2001 na 19 500 Kč. Nejvyšší soud následně stěžovateli uložil povinnost uhradit žalované nemocnici náklady právního zastoupení ve výši 14 000 Kč. Stěžovatel se tak celkově domohl částky 5 500 Kč, která byla zjevně nepřiměřená způsobené újmě na zdraví.
- **Délka vazby.** V rozsudku [Zadeh](#) Soud shledal, že délka vazby stěžovatele porušila čl. 5 odst. 3 Úmluvy. Samotné vzetí stěžovatele do vazby bylo v souladu s Úmluvou. Soudy prodloužení vazby nicméně odůvodňovaly stále stejně. Tyto důvody však s plynutím času ztratily na relevanci a nemohly odůvodnit trvání vazby v délce 2 let a 3 měsíců.
- **Přístup k Ústavnímu soudu.** V rozsudku [Crites a Rabinovitz](#) Soud konstatoval, že došlo k porušení práva stěžovatelů na přístup k soudu chráněného čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Stěžovatelé se jako žalobci domáhali peněžitého plnění, které bylo nižší, než jaké stanoví občanský soudní řád jako dolní hranici pro možnost podat dovolání. Ústavní soud přesto ústavní stížnost odmítl s tím, že se stěžovatelé měli předtím obrátit na Nejvyšší soud.

2.3.2 ROZSUDKY O NEPORUŠENÍ ÚMLUVY A ROZHODNUTÍ O NEPŘIJATELNOSTI

V uplynulém roce Soud vydal 4 rozsudky, v nichž dospěl k závěru, že Úmluva ani její protokoly porušeny nebyly:

- **Odmítnutí povolení k pobytu na základě utajovaných informací.** V rozsudku [Mirzoyan](#) Soud shledal, že nedošlo k porušení práva stěžovatele na respektování soukromého a rodinného života. Stěžovateli nebylo prodlouženo povolení k pobytu s odkazem na utajované informace od policie. Soudy nicméně měly k utajovaným informacím přístup, důkladně je přezkoumaly a stěžovatel se podstatu důvodů, které vedly k neobnovení povolení pobytu, dozvěděl. Stěžovatel neuvedl žádné významné okolnosti ze svého rodinného života, a tak ani nejlepší zájem dětí nepřevážil nad veřejným zájmem na neprodloužení pobytového oprávnění.
- **Inkluzivní vzdělávání.** Ve věci [S.](#) Soud rozhodl, že nedošlo k porušení zákazu diskriminace ve spojení s právem na vzdělání, jelikož škola i pedagogická poradna přijaly dostatečná opatření, aby stěžovatel, žák s poruchou autistického spektra, mohl navštěvovat běžnou základní školu. K určitému zpoždění došlo také proto, že rodiče školu o specifických potřebách svého syna informovali až v průběhu školního roku a následně odmítli podepsat individuální vzdělávací plán. Soud shledal, že k porušení Úmluvy nedošlo ani tím, že soud stěžovatele v řízení o jeho antidiskriminační žalobě nevyslechl. Měl možnost vyjádřit se písemně a vyjádřil obavy z oživení negativních vzpomínek během jednání.
- **Církevní restituce.** V rozsudku [Rybářství Třeboň](#) Soud konstatoval, že nedošlo k porušení majetkových práv stěžovatelky. Ta sice byla povinna po více než 20 letech vydat v rámci církevních restitucí své pozemky. Ty ale nabyta v 90. letech nabyta v rozporu se zákonem o privatizaci, o čemž její tehdejší jednatel musel vědět. Nemohla tedy legitimně očekávat, že si bude moct pozemky ponechat. Pozemky nadto nabyta v rámci privatizace bezúplatně a mohla si ponechat všechny výnosy, které z nich po celou dobu, co byla jejich vlastníkem, měla.
- **Restituce.** Ani v rozsudku [Wiegandová](#) Soud neshledal porušení majetkových práv. Restituční legislativa zřídila na byt stěžovatelky časově neomezené věcné břemeno užívání ve prospěch bytového družstva. To byt v 70. letech, kdy dům vlastnil stát, půdní vestavbou postavilo. Soud připomněl široký manévrovací prostor, který státy mají ve složitých situacích přechodu od komunistického k demokratickému režimu. Stěžovatelka dům zdědila a o existenci věcného břemena věděla. Ústavní soud se věcí podrobně zabýval a náležitě zvážil práva stěžovatelky a dobrou víru a legitimní očekávání bytového družstva a jeho členů, kteří byt postavili.

Pro nesplnění podmínek přijatelnosti stanovených Úmluvou Soud odmítl celkem 7 stížností. Do této kategorie patří i rozhodnutí, jimiž Soud stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost. Tato rozhodnutí se formou a obsahem v zásadě neliší od rozsudků o neporušení Úmluvy:

- **Změna klimatu.** Ve věci [Duarte Agostinho a ostatní proti Portugalsku a dalším 32 státům](#) stěžovatelé, mladí lidé žijící v Portugalsku, namítali, že 33 společně žalovaných států, mezi nimiž byla i Česká republika, nepřijímají dostatečná opatření, aby ochránily jejich právo na zdraví, respektování obydlí, majetková práva a další práva před negativními vlivy změn klimatu. Velký senát Soudu dospěl k závěru, že Česká republika není podle Úmluvy za případná porušení práv osob žijících mimo její území odpovědná, jelikož nespádají do její jurisdikce ve smyslu článku 1 Úmluvy. Byť Soud stěžovatelům přisvědčil, že změny klimatu se mohou závažným způsobem dotýkat základních práv jednotlivců, zdůraznil, že Úmluva není globální smlouvou na ochranu klimatu. Připuštění těchto stížností by bylo radikálním odklonem od toho, jak je systém ochrany lidských práv podle Úmluvy založen, pro který v Úmluvě nelze nalézt oporu. Před Soudem by pak v důsledku mohl prakticky kdokoli na světě žalovat kterýkoli smluvní stát Úmluvy.

- **Výslech svědků obhajoby.** Ve věci [Kadlec](#) Soud dospěl k závěru, že odsouzení stěžovatele bylo spravedlivé, ačkoli se opíralo i o elektronickou komunikaci s jedním ze svědků, kterého ale soudy přes žádost stěžovatele nepředvolaly k výslechu. Soud shledal, že daná komunikace byla jen jedním z mnoha důkazů a měla v celkovém hodnocení jen malou a podpůrnou váhu. Stěžovatel měl možnost všechny důkazy včetně tohoto zpochybnit a účinně se účastnit celého řízení.
- **Soudní poplatky.** V rozhodnutí [Patočka](#) Soud konstatoval, že zastavením řízení, protože stěžovatel nezaplatil soudní poplatek za podání odvolání, nedošlo k porušení jeho práva na přístup k soudu, ani k porušení jeho majetkových práv. Povinnost uhradit soudní poplatek byla pro stěžovatele předvídatelná, byť se judikatura v této věci vyjasnila až po podání žaloby. Stěžovatel netvrdil, že poplatek není schopen uhradit, a nadto měl i možnost případně požádat o osvobození od povinnosti jej zaplatit. Přístup k soudu mu odepřen nebyl, jelikož soud prvního stupně jeho žalobu meritorně přezkoumal.
- **Péče o děti.** V rozhodnutí [A. P. a A. M.](#) Soud odmítl stížnost matky, která brojila proti rozhodnutí vnitrostátních soudů o svěření nezletilé dcery do péče otce na Slovensko. Toto rozhodnutí bylo dle Soudu dostatečně odůvodněno, opíralo se o doporučení znalce a opatrovníka a nastolilo spravedlivou rovnováhu mezi zájmy dítěte a zájmy rodičů. Matka se s dcerou může stýkat – soudy jí nezbavily ani práva na styk, ani rodičovských práv. Změnily-li by se okolnosti, matka může požádat o přezkum rozhodnutí. Stížnost nezletilé Soud vyškrtl ze seznamu stížností, jelikož si nepřála pokračovat v řízení.
- **Užívání pozemku.** Ve věci [Dopravní rozvojové středisko](#) Soud dospěl k závěru, že nedošlo k porušení majetkových práv stěžovatelky. Ta získala ve veřejné dražbě pozemek, který dle dražební vyhlášky neměl být zatížen žádnými závazky. Přes pozemek nicméně vedla cesta, kterou úřady označily za veřejně přístupnou účelovou komunikaci. Cesta je jediným spojením se sousedními pozemky, a proto stěžovatelka nemůže celý svůj pozemek oplotit. Soud přihlédl k tomu, že cesta na pozemku existovala již od 70. let, stěžovatelka o tom mohla a měla vědět, a pozemek nabyla jen za zlomek znalecm odhadnuté ceny.
- **Přístup k Ústavnímu soudu.** V rozhodnutí [Horyna](#) Soud posvětil postup Ústavního soudu, který odmítl ústavní stížnost stěžovatele, aniž by vyčkal, až Česká advokátní komora stěžovateli určí advokáta. Stěžovatel se totiž na Ústavní soud obracel opakovaně a byl již v minulosti mnohokrát poučen, že k podání ústavní stížnosti musí být právně zastoupen. Soudy nejsou povinny tolerovat záměrné a opakované nedodržování procesních náležitostí činěné s cílem prodloužit si zákonné lhůty.
- **Důvěrnost jednání o smíru.** Stížnosti [Wegnerová a ostatní](#) Soud odmítl pro zneužití práva podat stížnost. Právní zástupce stěžovatelů totiž ve vnitrostátním řízení o odškodnění za nepřiměřenou délku řízení použil i dokumenty z jednání mezi vládou a paní D., která byla také žalující stranou ve sporu stěžovatelů na vnitrostátní úrovni, o smírném urovnání její stížnosti před Soudem brojící proti nedostatečné výši odškodnění. Jednání o smírném urovnání věci před Soudem jsou ale důvěrná a informace a dokumenty získané v jeho rámci nesmějí být zpřístupněny třetím osobám.

2.3.3 JEDNOSTRANNÁ PROHLÁŠENÍ VLÁDY

Styk rodiče s dítětem. Po neúspěšném jednání o smírném urovnání vláda ve věci [Ktistakis](#) jednostranným prohlášením uznala, že z důvodu právní nejistoty vyplývající z protichůdných rozhodnutí vnitrostátních soudů, nárůstu počtu řízení a nepříznivých důsledků plynutí času na vztah stěžovatele s jeho synem došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces a na respektování rodinného života.

2.3.4 SMÍRNÁ UROVNÁNÍ

Stát uzavřel dohodu o smírném urovnání věci ve dvou případech. Ve věci [Valchář](#), která se týkala odmítnutí žádosti o **odškodnění za nezákonný zásah policie** z důvodu promlčení, byla stěžovateli uhrazena částka 5 400 €. Ve věci [Hanus](#), která se týkala odmítnutí meritorního **přezkumu ústavní stížnosti**, byla stěžovateli uhrazena částka 1 500 €.

2.3.5 ZASTAVENÍ ŘÍZENÍ

Soud zastavil řízení o dvou stížnostech. Ve věci [UNI LEGAL, advokátní kancelář, s. r. o.](#), která se týkala **zabavení elektronických dat** advokátní kanceláře, Soud dospěl k závěru, že advokát, který stížnost jménem stěžovatelky podal, neprokával, že stěžovatelka i nadále trvá na projednání stížnosti. Ve věci [Kuličková](#) týkající se **přístupu k Ústavnímu soudu** právní zástupce stěžovatelky nereagoval na výzvy Soudu, a Soud tak řízení zastavil.

2.4 PROBÍHAJÍCÍ ŘÍZENÍ PROTI ČESKÉ REPUBLICE

2.4.1 NOVĚ OZNÁMENÉ STÍŽNOSTI

Soud v roce 2024 oznámil vládě České republiky 32 nových stížností:

- **Opatření proti šíření covidu.** V celkem šesti stížnostech stěžovatelé brojí proti různým opatřením, která byla přijata v letech 2020-2021 za účelem zabránění šíření onemocnění Covid-19. Ve třech stížnostech je namítáno porušení práva na vzdělání z důvodu uzavření základních škol a přechodu na vzdálenou výuku ([Bystrická](#), [Číž a Lindovská](#)³ a [Mullis](#)). Ve dvou stížnostech lidé brojí proti omezením svobody pohybu ([Štěrbová](#),⁴ [Mráz](#)⁵). V jedné proti uzavření fitness center ([Growth Gym, s. r. o.](#)⁶). Ve všech stížnostech je také namítáno porušení práva na účinný prostředek nápravy, jelikož soudy dospěly k závěru, že jednotlivec nemůže brojit přímo proti krizovým opatřením vlády.
- **Řízení před Ústavním soudem.** Ve třech stížnostech stěžovatelé poukazují na odepření meritorního přezkumu jejich ústavní stížnosti. Stížnost [Hanus](#) je zmíněna již výše, jelikož řízení bylo v loňském roce ukončeno smírným urovnáním. Obdobnou námitku stěžovatelé vznášejí i ve věci [Šperlich](#) a [Crites a Rabinovitz](#).

Porušení zásady kontradiktornosti řízení je předmětem stížnosti [Větrovec](#). Stěžovatel poukazuje na to, že mu Ústavní soud nezaslal k vyjádření stanovisko krajského státního zastupitelství, které si vyžádal a o které se v určité míře v odůvodnění svého rozhodnutí opřel.

- **Účinné vyšetřování.** Stížnost [S. T.](#) vyvěrá z tragického úmrtí mladého muže, ke kterému došlo po zákroku policistů. Soud bude zejména posuzovat, zda bylo použítí donucovacích prostředků ze

³ Vláda se stěžovateli uzavřela smírné urovnání, které Soud dne 6. března 2025 schválil. Podrobnější informace bude předmětem zprávy za rok 2025.

⁴ Dne 6. března 2025 Soud řízení o této stížnosti zastavil, jelikož stěžovatelka zemřela a žádný z dědiců neprojevil zájem v řízení pokračovat. Podrobnější informace bude předmětem zprávy za rok 2025.

⁵ Dne 27. března 2025 Soud řízení zastavil, jelikož právní zástupce stěžovatele Soudu oznámil, že stěžovatel si po analýze stanoviska vlády již nepřeje v řízení pokračovat. Podrobnější informace bude předmětem zprávy za rok 2025.

⁶ Dne 27. března 2025 Soud řízení zastavil, jelikož právní zástupce stěžovatelky Soudu oznámil, že stěžovatelka si po analýze stanoviska vlády již nepřeje v řízení pokračovat. Podrobnější informace bude předmětem zprávy za rok 2025.

strany policistů striktně nezbytné a zda byla událost účinně a nezávisle vyšetřena. Bude též řešit, zda se orgány činné v trestním řízení náležitě zabývaly tím, zda ve věci nehrála roli i případná etnická nesnášenlivost.

Ve věci [M.](#) stěžovatelky zejména namítají, že vyšetřovatelé a soud se v případě pohlavního zneužívání třináctileté dívky o 16 let starším mužem dostatečně nezabývaly tím, zda dívka s činy souhlasila a jak její věk, vyspělost a psychologické aspekty spojené se zneužíváním nezletilých mohly ovlivnit její výpovědi. Soud bude též posuzovat, zda byly v řízení dostatečně chráněny zájmy dívky jakožto nezletilé oběti sexuálního trestného činu.

Jádrem stížnosti [Karičková](#) je otázka, zda se orgány činné v trestním řízení dostatečně zabývaly možností, že se stěžovatelka stala obětí trestného činu z nenávisti. K jejímu zranění nohy cihlou, kterou hodil neznámý pachatel, došlo během potyčky mezi skupinou vodáků, kteří byli členy ultras fanoušků pražského fotbalového klubu, a skupiny místních obyvatel romského etnika.

- **Další aspekty trestního řízení.** Podstatou stížnosti [Fajstavr](#) je posouzení, zda se stěžovateli dostalo spravedlivého procesu, když jeho odsouzení bylo v rozhodující míře založeno na výpovědi spoluobviněné, která měla status spolupracující obviněné a se státním zástupcem uzavřela dohodu o vině a trestu s trestem odnětí svobody v délce 3 let, když jí hrozilo až 18 let. Soud bude posuzovat, zda soudy její výpověď posoudily s náležitým přihlédnutím k výhodám, které se jí z důvodu jejího statusu spolupracující obviněné dostalo.

Soud se bude též zabývat stížností [Rath](#). Stěžovatel v ní zejména namítá, že soud, který ho odsoudil, nebyl nezávislý a nestranný, jelikož přisedící byli jmenováni orgánem Středočeského kraje, který byl v jeho věci poškozeným subjektem. Poukazuje též na to, že s předsedou senátu krajského soudu vedl spor na ochranu osobnosti, jelikož krajský soud protiprávně médii zpřístupnil jeho osobní údaje. V neposlední řadě stěžovatel namítá, že výroky tehdejšího prezidenta republiky, ministra spravedlnosti a vrchní státní zástupkyně porušily jeho presumpci neviny.

Ve věci [Blažová](#) bude Soud řešit otázku, zda došlo k porušení stěžovatelčina práva na respektování soukromí. V osobních automobilech, které používala, byly totiž instalovány prostorové odposlechy a jejich pohyb byl sledován pomocí GPS. Důvodem bylo podezření, že se její partner, který automobil také mohl používat, dopustil závažného násilného trestného činu.

Předmětem pěti stížností ([Černý](#), [Čapčuch](#), [Kočí](#), [Lichnovský](#) a [Medňanská](#)) je otázka, zda založením komunikace advokátů s klientem do trestního spisu soudem bez provedení selekce toho, co je pro trestní řízení relevantní, došlo k porušení práva advokátů na respektování jejich soukromého života a korespondence. Soud se bude zabývat i kontradiktorností řízení před Ústavním soudem, jelikož ten nezaslal stěžovatelům k vyjádření stanovisko České advokátní komory, které ve věci obdržel.

- **Rodinné právní stížnosti.** Stížnost [Tůma](#) má svůj počátek v rozhodnutí soudů svěřit dceru stěžovatele do péče babičky. Dcera po rozvodu rodičů vyrůstala u matky. Po její tragické smrti se stěžovatel chtěl péče o dceru ujmout, babička ale byla proti. Soudy nakonec dospěly k závěru, že v nejlepším zájmu dítěte, které projevilo toto přání, je vyrůstat s babičkou.

Podstatou stížnosti [Novák](#) je, že odvolací soud odmítl potvrdit rozsudek soudu prvního stupně o střídavé péči, a naopak svěřil děti do péče matky, a to navzdory tomu, že matka děti protiprávně přemístila z Brna k sobě do Prahy.

Ve věci [Ktistakis](#) šlo o praktickou nemožnost domoci se u českých soudů uznání a výkonu rozhodnutí soudu Spojeného království o navrácení dítěte, se kterým matka odcestovala do České republiky. Vláda v této věci jednostranným prohlášením uznala porušení stěžovatelových práv, viz výše.

Ve věci [Pokorný](#) se Soud bude zabývat otázkou, zda odmítnutí umožnit stěžovateli popřít otcovství k dětem po uplynutí zákonné lhůty porušilo jeho právo na respektování rodinného a soukromého života. Stěžovatel si nechal udělat test DNA ve vztahu k otcovství dětí, kterým bylo již 11 a 14 let, z nichž vyšlo najevo, že není jejich biologickým otcem. Soudy jeho návrh odmítly s tím, že zájem dětí na stabilitě rodinných vztahů převáží.

Konečně, ve věci [Bevan a ostatní](#) stěžovatelé namítají porušení práva na respektování rodinného a soukromého života a diskriminace na základě sexuální orientace. K nim mělo dojít tím, že české soudy neuznaly rozhodnutí britského soudu, kterým oba muži, kteří v Británii žijí v dlouhodobém partnerském svazku, adoptovali ročního chlapce.

- **Úmrtí v nemocnici.** Ve stížnosti [Jaklová a ostatní](#) bude Soud zejména posuzovat, zda bylo řízení na náhradu škody účinné, důkladné a způsobilé poskytnout stěžovatelům přiměřenou nápravu. V řízení se stěžovatelé domáhali odškodnění za tvrzenou nedbalost personálu nemocnice, která měla vyústit ve smrt jejich příbuzného. Ten v ranních hodinách opustil nemocnici, kde byl s projevy epileptického záchvatu dobrovolně hospitalizován, a o 11 dní později byl nalezen mrtev na špatně přístupném místě poblíž areálu nemocnice. Podle výsledků pitvy zemřel na podchlazení a vyčerpání.
- **Zajištění rodin s dětmi za účelem vyhoštění.** V listopadu 2024 Soud vládu informoval, že ve třech stížnostech (*V. N. a ostatní*, *S. A. a ostatní* a *M. Y. a ostatní*) byly podány žádosti o vydání předběžného opatření. Stížnosti se týkají namítaného porušení práva dětí na osobní svobodu a práva nebýt podroben špatnému zacházení z důvodu délky jejich zajištění za účelem jejich předání podle tzv. Dublinského nařízení do Chorvatska, kde předtím požádali o mezinárodní ochranu. Stěžovateli jsou tři rodiny s nezletilými dětmi, státní příslušníci Turecka, kteří byli zajištěni a umístěni do zařízení pro zajištění cizinců v Bělé-Jezové. Poté, co se Soud seznámil s vyjádřením vlády, dospěl k závěru, že délka zajištění dětí neuvede do situace bezprostředního nebezpečí nenapravitelné újmy.

2.4.2 STÍŽNOSTI OZNÁMENÉ V PŘEDCHOZÍCH LETECH

Řízení o následujících stížnostech, které byly vládě komunikovány v předchozích letech, v roce 2024 před Soudem stále probíhala. V řadě z nich kancelář vládního zmocněnce v roce 2024 Soudu předložila stanoviska:

- **Mezistátní stížnost.** Vedle individuálních stížností čelí Česká republika od srpna 2020 také mezistátní stížnosti, kterou proti našemu státu podalo *Lichtenštejnsko*. V té je napadán postup vnitrostátních soudů v sérii nedávných či nynějších řízení o určení vlastnického práva k nemovitostem, které byly po druhé světové válce Františku Josefovi II. Lichtenštejnskému a dalším příslušníkům knížecího rodu coby osobám německé národnosti konfiskovány na základě tzv. Benešových dekretů.

Podle lichtenštejnské strany dochází postupem českých soudů k systematickému porušování majetkových práv, práva na spravedlivý proces na účinné prostředky nápravy, práva na respektování soukromého života a zákazu diskriminace. Podstata kritiky postupu českých soudů spočívá v tom, že se řádně nevypořádaly s argumenty ohledně tvrzené nezákonnosti provedené konfiskace, že použití „vyhaslého“ dekretu č. 12/1945 Sb. v soudobých řízeních bylo nepředvídatelné, dehonestující vůči samotnému knížeti a je navíc v rozporu s právem každého přihlásit se ke své národnosti, neboť je na lichtenštejnské subjekty pohlíženo proti jejich vůli jako na osoby německé národnosti. Proti-strana dále tvrdí, že na rozdíl od subjektů z jiných zemí nebyli lichtenštejnští státní příslušníci nikdy za konfiskace majetku odškodněni na základě dvoustranné mezistátní dohody, že jim byl nezákonně a bez náhrady odňat majetek, že s ohledem na průběh řízení nemají k dispozici účinný vnitrostátní

prostředek nápravy a že naše orgány svým postupem lichtenštejnské subjekty diskriminují na etnickém základě. Přestože tedy mezistátní stížnost vyvěrá ze soudobých vnitrostátních řízení, na jejím pozadí stojí přesvědčení lichtenštejnské strany, že majetek příslušníků knížecího rodu, jakožto osob lichtenštejnské, a nikoli německé národnosti, v případě Františka Josefa II. navíc hlavy státu, již přísluší imunita podle mezinárodního práva, nebyl v roce 1945 oprávněně konfiskován, za což by jim měla náležet odpovídající náhrada.

Ke konci roku 2024 bylo na vnitrostátní úrovni skončeno celkem 27 těchto řízení. Ve všech z nich byly žaloby lichtenštejnských subjektů zamítnuty. Klíčový je v tomto ohledu především nálezný pléna Ústavního soudu z dubna 2024,⁷ ve kterém tento soud poměrem 14 hlasů vůči 1 zamítl ústavní stížnost Nadace knížete z Lichtenštejna a Hanse Adama II. Precizně se přitom vyjádřil ke všem stěžejním právním i skutkovým argumentům stěžovatelů. Ústavní soud tím na vnitrostátní úrovni stvrdil, že v soudobých řízeních nedochází k porušování základních práv a svobod lichtenštejnských subjektů. V průběhu roku 2024 pak Ústavní soud odmítl dalších 24 ústavních stížností.⁸ Další tři stížnosti odmítl zkraje roku 2025.⁹

V průběhu let 2021 až 2023 Česká republika i žalující stát předložily Soudu několik obsáhlých stanovisek k přijatelnosti a odůvodněnosti mezistátní stížnosti. V dubnu 2022 Soud vyhověl návrhu české vlády a s odvoláním na zásadu procesní ekonomie rozhodl o odložení otázky spravedlivého zadosťučnění na pozdější stádium řízení, kdy bude zřejmé, zda a případně do jaké míry byla Úmluva porušena. V prosinci 2023 lichtenštejnská strana požádala Soud, aby nařídil ve věci ústní slyšení. Česká republika následně Soud požádala o oddělené rozhodnutí o přijatelnosti mezistátní stížnosti a nařízení jednání, jen pokud některé z námitek shledá přijatelnými. O procesních návrzích obou stran Soud dosud nerozhodl. V podrobnostech o stanoviscích viz zprávy o činnosti za roky 2021 až 2023. O mezistátní stížnosti bude rozhodovat jeden ze senátů Soudu, ve kterém povinně zasednou soudci za obě strany sporu. Česká soudkyně Kateřina Šimáčková v senátu zasedat nebude, jelikož v některých věcech lichtenštejnských subjektů rozhodovala na vnitrostátní úrovni coby soudkyně Ústavního soudu. Soud z českého seznamu soudců *ad hoc* vybral soudce Nejvyššího soudu Pavla Simona. Novým soudcem Soudu za Lichtenštejnsko se v září 2024 stal dosavadní zmocněnec švýcarské vlády Alain Chablais. Věc byla původně přidělena senátu páté sekce Soudu, o jehož složení byly obě strany informovány na samém počátku řízení. V návaznosti na přeobsazení jednotlivých senátů byla věc v únoru 2022 přidělena senátu čtvrté sekce Soudu. O složení tohoto senátu nebyly strany doposud informovány, navzdory opakovaným urgencím české vlády.

V roce 2024 Česká republika informovala Soud o vydání shora uvedeného plenárního nálezu Ústavního soudu a zaslala Soudu jeho překlad do angličtiny. K jinému posunu v řízení před Soudem ve sledovaném období nedošlo. V lednu 2025 Soud českou vládu vyzval, aby předložila další stanovisko k přijatelnosti a odůvodněnosti mezistátní stížnosti a položil v tomto směru české vládě několik otázek. Ve stanovisku se má česká vláda vyjádřit jednak k námitkám a vývoji jednoho z vnitrostátních

⁷ Nález sp. zn. Pl. ÚS 10/24 ze dne 3. dubna 2024.

⁸ Viz usnesení I. ÚS 2993/23, II. ÚS 2803/23 a IV. ÚS 2802/23 ze dne 17. dubna 2024, usnesení sp. zn. I. ÚS 970/24, I. ÚS 2705/23, I. ÚS 2991/23, I. ÚS 3071/23, I. ÚS 3141/23, II. ÚS 2804/23, II. ÚS 3140/23 a IV. ÚS 2994/23 ze dne 24. dubna 2024, usnesení II. ÚS 2992/23, II. ÚS 3142/23 a IV. ÚS 424/24 ze dne 30. dubna 2024, usnesení III. ÚS 3072/23 ze dne 7. května 2024, usnesení I. ÚS 2704/23 a I. ÚS 3347/23 ze dne 15. května 2024, usnesení IV. ÚS 1572/23 ze dne 27. června 2024, usnesení I. ÚS 1601/24 ze dne 3. července 2024, usnesení IV. ÚS 1602/24 ze dne 7. srpna 2024, usnesení IV. ÚS 2321/24 ze dne 18. září 2024, usnesení IV. ÚS 2595/24 ze dne 23. října 2024, usnesení II. ÚS 2067/24 ze dne 6. listopadu 2024, usnesení II. ÚS 2827/24 ze dne 7. listopadu 2024.

⁹ Usnesení I. ÚS 3153/24 a I. ÚS 3379/24 ze dne 5. února 2025 a usnesení IV. ÚS 825/25 ze dne 2. dubna 2025.

řízení, kde lichtenštejnské subjekty vystupují v pozici žalovaných,¹⁰ jednak k nově vznesené námitce porušení práva na nezávislý a nestranný soud, která se týká několika řízení zahájených lichtenštejnskými subjekty. Protistrana poukazuje na to, že soudkyně Nejvyššího soudu dříve rozhodovala na krajském soudu o odvoláních lichtenštejnských subjektů v paralelně vedených řízeních. Stanovisko česká vláda Soudu předložila dne 15. května 2025.

- **Církevní restituce.** [Suverénní řád Maltézských rytířů](#) ve své stížnosti poukazuje na skutečnost, že v řízení, které je předmětem její stížnosti, české soudy dospěly k závěru, že není pro účely církevních restitucí oprávněnou osobou, zatímco v řadě jiných řízení dospěly k opačnému závěru. Upozorňuje též na skutečnost, že senát Ústavního soudu, když zamýšlel rozhodnout odlišně od předchozích rozhodnutí Ústavního soudu, měl věc předložit k posouzení plénu. Stěžovatelka namítá jak porušení majetkových práv, tak práva na spravedlivý proces.
- **Sterilizace jako podmínka uznání změny pohlaví.** Ve věci [T. H.](#) stěžovatelka brojí proti tomu, že pro právní uznání změny pohlaví je nezbytné podstoupit chirurgickou operaci, která zahrnuje i sterilizaci. Soud se též bude zabývat tím, zda jsou státy povinny uznat intergender identitu osoby.
- **Insolvenční řízení.** Ve věci [Brož](#) stěžovatel namítal, že zproštěním funkce insolvenčního správce v jednom z řízení bez ústního projednání došlo k poškození jeho pověsti a porušení jeho práva na spravedlivý proces.¹¹
- **Trestní řízení.** Stěžovatelka [Macharik](#) namítala, že orgány činné v trestním řízení si opatřily obsah její elektronické komunikace nezákonně a tím, že jí použily jako důkaz v trestním řízení, bylo její odsouzení nespravedlivé.¹²

Ve věci [Krpelík](#) se Soud bude zabývat zejména otázkou, zda bylo trestní řízení proti stěžovateli jako celek spravedlivé. Stěžovatel, se sníženým intelektem, byl totiž odsouzen primárně na základě doznání, která učinil během výslechů v přípravném řízení, při nichž nebyl přítomen jeho obhájce.

Jádrem stížnosti [Bouša](#) jsou dopady, které mělo uzavření dohody o vině a trestu, který s obžalobou uzavřel spoluobviněný stěžovatele. Soud bude posuzovat, zda formulace o jednání stěžovatele, které soud použil v rozsudku, kterým schválil tuto dohodu o vině a trestu, porušily presumpci nevinu stěžovatele. Rozhodne také o tom, zda skutečnost, že stěžovatele odsoudil stejný senát soudu, který předtím schválil dohodu o vině a trestu stěžovatelova spoluobviněného a v rozhodnutí se vyjadřoval o zapojení stěžovatele do věci, porušila jeho právo na nestranný a nezávislý soud.

- **Procesní práva dětí do 15 let věku.** Ve věci [Hlaváček](#) je podstatou věci skutečnost, že podle českého právního řádu je řízení ve věcech dětí mladších 15 let o činu jinak trestném pojímáno jako občanskoprávní řízení. Stěžovatel tak neměl řadu práv, která by měl v rámci trestního řízení, zejména právo na právní pomoc během svého výslechu policií, právo být přítomen výslechu dalších svědků a možnost domoci se předvolání těchto svědků v řízení před soudem.
- **Vyklizení squattu.** Stěžovatelé ve věci [Brodilová a ostatní](#) namítají, že došlo k porušení jejich práva na respektování obydlí. Tvrdí, že usedlost Cibulka užívali na základě dohody s vlastníkem, a proto

¹⁰ Řízení sp. zn. 5 C 155/2014 zahájené Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových před Obvodním soudem pro Prahu 10.

¹¹ Dne 13. února 2025 Soud stížnost odmítl s tím, že stěžovatel neutrpěl podstatnou újmu na právech. V podrobnostech bude rozhodnutí zmíněno ve zprávě za rok 2025.

¹² Dne 13. února 2025 Soud rozhodl o porušení článku 8 Úmluvy z důvodu nezákonnosti opatření emailové komunikace. Trestní řízení ale jako celek shledal spravedlivé, a proto k porušení článku 6 Úmluvy nedošlo. Rozsudek bude podrobněji zmíněn ve zprávě za rok 2025.

mohlo být vyklizení realizováno jen na základě rozhodnutí soudu, a nikoli na základě trestního oznámení a donucením ze strany policie.

- **Rodinně právní stížnosti.** Ve věci [Kyrian](#) biologický otec dítěte, které má z důvodu právní domněnky otcovství v rodném listě jako otce zapsaného manžela matky, usiluje o stanovení styku se synem a uložení povinnosti matrikovým rodičům informovat ho o nezletilém. Stížnost [Münster](#) se týká nemožnosti otce vykonávat soudy přiznané právo na styk se synem.

Ve věci [W](#) stěžovatel namítá přetrvávající předsudky vůči otcům při rozhodování soudů o úpravě styku rodičů k dětem. V jeho věci soudy odmítly jeho návrh na svěření dětí do střídavé péče, třebaže mu byl stanoven styk s dětmi v podobném rozsahu (12 dní v měsíci). V důsledku toho mu vznikla povinnost platit výživné, a naopak pozbyl možnosti čerpat některá daňová zvýhodnění.¹³

- **Regulace nájemného.** Stížnost [Žalud](#) se týká výše náhrady škody za nepřiměřené a nucené omezení vlastnického práva v důsledku regulace nájemného v období před rokem 2000, kdy Ústavní soud prohlásil nepřijetí deregulačního zákona za protiústavní.¹⁴

2.5 ŘÍZENÍ, DO NICHŽ SE ČESKÁ REPUBLIKA ZAPOJILA JAKO VEDLEJŠÍ ÚČASTNÍK

Na základě článku 36 Úmluvy může stát vstoupit jako vedlejší účastník do řízení, která jsou vedena proti jiným státům. Článek 36 odst. 1 Úmluvy dává státu možnost vstoupit do řízení na podporu vlastních státních příslušníků. Intervence podle čl. 36 odst. 2 Úmluvy se netýká našich občanů (nebo právnických osob), ale jde o řízení, kde Soudem řešená právní otázka je pro zájmy České republiky významná.

2.5.1 SKONČENÁ ŘÍZENÍ V ROCE 2024

Soud v loňském roce rozhodl ve věci [Společnost svobody informace, z.s. proti Rusku](#), do níž Česká republika v dubnu 2024 vstoupila na podporu českého spolku, jehož činnost byla v Rusku na základě **zákona o zahraničních agentech** zakázána. Dne 18. června 2024 Soud rozhodl, že tento zákon je nepředvídatelný a svévolný, ponechává vládním orgánům neomezené uvážení, které není soudy kontrolováno. Zákaz činnosti spolku proto byla v rozporu s článkem 11 Úmluvy zakotvujícím právo se sdružovat.

2.5.2 PROBÍHAJÍCÍ ŘÍZENÍ V ROCE 2024

Následujících pět řízení, do nichž Česká republika vstoupila jako vedlejší účastník, v roce 2024 probíhala:

- **Ruská agrese proti Ukrajině.** V první řadě jde o řízení ve věci *Ukrajina proti Rusku (X)*, v níž Ukrajina brojí proti závažnému a masovému porušování lidských práv spáchanému Ruskou federací na ukrajinském území od 24. února 2022, kdy Rusko zahájilo plnohodnotnou vojenskou invazi na Ukrajinu, do 16. září 2022, kdy bylo z Rady Evropy vyloučeno. V důsledku agrese Ruska došlo k zabití, zranění, mučení, zadržení či zmizení desítek tisíců civilistů a zničení domovů a majetku stovek tisíců obyvatel. Česká republika získala povolení vstoupit do uvedeného řízení spolu s dalšími 25 státy. Na základě výzvy Soudu všechny tyto státy svůj postup koordinují. V letech 2023 a 2024 Soudu předložily na

¹³ Dne 9. května 2025 Soud stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost. Podrobněji bude rozhodnutí pojednáno ve zprávě za rok 2025.

¹⁴ Dne 24. dubna 2025 Soud shledal, že k porušení majetkových práv stěžovatele nedošlo. Podrobněji bude rozhodnutí pojednáno ve zprávě za rok 2025.

podporu Ukrajiny a k potvrzení odpovědnosti Ruska za páchané zločiny dvě společná podání. V červnu 2024 se ve věci konalo ústní jednání. Rozhodnutí lze očekávat v průběhu roku 2025.

- **Instrumentalizovaná migrace.** V druhé řadě Česká republika v roce 2024 vstoupila do tří řízení ([C. O. C. G. a ostatní proti Litvě](#), [H. M. M. a ostatní proti Lotyšsku](#) a [R. A. a ostatní proti Polsku](#)), které projednává velký senát Soudu. Podstatou věci je vyjasnění závazků, které státy na základě Úmluvy mají, v případech, kdy jsou na hranice státu ve velkých počtech organizovaně ze strany Ruska a Běloruska přiváženi migranti s cílem destabilizovat situaci v zemích Evropské unie. V únoru 2025 se ve věci konalo ústní jednání.
- **Daň z přidané hodnoty.** Konečně, Česká republika již v roce 2021 vstoupila do řízení [ITALMODA MARIANO PREVITI a ostatní proti Nizozemsku](#). Ta navazuje na rozsudek Soudního dvora Evropské unie *Staatssecretaris van Financiën proti Schoenimport „Italmoda“ Mariano Previti vof a další* (spojené věci C-131/13, C-163/13 a C-164/13, rozsudek ze dne 18. prosince 2014). Důležitou projednávanou otázkou je, zda odepření nároku na odpočet podle šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o jednotném základu DPH představuje trestní postih ve smyslu článku 6 Úmluvy.

2.6 VÝKON ROZSUDKŮ ESLP

Výkon rozsudku Soudu v sobě nese dvě roviny. *Individuální* zahrnuje úhradu přiznaného spravedlivého zadostiučinění a přijetí dalších individuálních opatření k nápravě, jejichž cílem je *restitutio in integrum*, tedy uvedení situace stěžovatele do stavu předcházejícího zjištěnému porušení Úmluvy v rozsahu, v němž to je možné. Tato další individuální opatření k nápravě nabývají zpravidla podoby obnovy řízení před Ústavním soudem podle § 119 a násl. zákona o Ústavním soudu.

Obecná opatření k nápravě mají za cíl předejít, případně ukončit další porušování Úmluvy v jiných případech obdobných tomu rozhodnutému. Mívají povahu změn právní úpravy, soudní judikatury či správní praxe. Na vnitrostátní úrovni se potřebou a podobou obecných opatření k nápravě zabývá [Kolegium expertů pro výkon rozsudků Soudu](#). Kolegium je poradním orgánem vládního zmocněnce, jehož členy jsou zástupci všech ministerstev a Úřadu vlády, obou komor Parlamentu, všech tří vrcholných soudů, ombudsmana, Nejvyššího státního zastupitelství, právnických fakult, neziskových organizací, zmocněnkyně vlády pro lidská práva a zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny. Kolegium po podrobné analýze a prodiskutování rozsudků přijímá doporučení k přijetí opatření a následně monitoruje jejich naplňování. Kolegium je funkčním příkladem spolupráce všech složek státní moci a občanské společnosti při implementaci mezinárodních lidskoprávních závazků. V rámci Rady Evropy je uváděn jako celoevropský příklad dobré praxe.

Dohled nad výkonem rozsudků vykonává Výbor ministrů Rady Evropy, jemuž je odsouzený stát povinen do 6 měsíců od právní moci rozsudku podat zprávu o tom, jaká opatření přijal či plánuje přijmout k jeho výkonu. Výbor ministrů následně v písemném řízení, případně i s ústním projednáním, věc projedná a buď vyzve stát k přijetí dalších opatření, nebo dohled nad výkonem rozsudku, pakliže byl státem plně vykonán, uzavře. Více o řízení před Výborem ministrů je k dispozici [zde](#).

V červnu 2024 Rada Evropy k posílení schopnosti států řádně a včas vykonat rozsudky ESLP ustavila Síť vnitrostátních koordinátorů výkonu rozsudků ESLP. Více je k dispozici [zde](#). Jejím cílem je usnadnit výměnu informací, zkušeností a expertizy v dané oblasti mezi členskými státy Rady Evropy.

2.6.1 ROZSUDKY, JEJICHŽ VÝKON BYL V ROCE 2024 ÚSPĚŠNĚ DOKONČEN

V roce 2024 Výbor ministrů Rady Evropy uzavřel dohled nad výkonem dvou rozsudků:

- **Výše náhrady za vyvlastnění.** V rozsudku [Pálka a ostatní](#) Soud shledal, že tím, že stěžovatelům byla za jejich pozemky vyvlastněné z důvodu stavby silnice vyplacena toliko tzv. úřední cena stanovená na základě cenových předpisů a vnitrostátní orgány nijak neposoudily přiměřenost poskytnuté náhrady za vyvlastněné nemovitosti k jejich tržní hodnotě, došlo k porušení majetkových práv stěžovatelů chráněných článkem 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

V rovině individuálních opatření Ústavní soud v obnoveném řízení zrušil nálezem sp. zn. Pl. ÚS 20/22 rozsudky Nejvyššího soudu, Vrchního soudu v Praze a Městského soudu v Praze, které byly dříve ve věci stěžovatelů vydány. V obnoveném řízení soudy určí přiměřenou výši náhrady za vyvlastněné pozemky, která bude v souladu s judikaturou Soudu. Ohledně obecných opatření došlo k nápravě ještě před vydáním rozsudku Soudu. Výše náhrady již není stanovena jako úřední cena, ale jako cena obvyklá (§ 10 odst. 1 zákona o vyvlastnění). I judikatura Ústavního soudu se již změnila a vychází z judikatury ESLP (např. nálezy sp. zn. I. ÚS 1135/14 a I. ÚS 1904/14).

Zpráva o výkonu rozsudků z července 2024 je k dispozici je [zde](#). Rezoluce Výboru ministrů z října 2024 [zde](#).

- **Kontradiktornost řízení před Ústavním soudem.** V rozsudku [Janáček](#) Soud shledal porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, jelikož mu Ústavní soud v rozporu se zásadou kontradiktornosti řízení nezaslal k vyjádření písemná stanoviska, která si vyžádal od obecných soudů.

Stěžovatel nepodal žádost o obnovu řízení před Ústavním soudem. V rovině obecných opatření byli soudci Ústavního soudu podrobně seznámeni s problematikou kontradiktornosti řízení na jednání pléna. V září 2023 se na Ústavním soudu na toto téma konal také interní seminář pro soudce a jejich asistenty.

Zpráva o výkonu rozsudků z listopadu 2023 je k dispozici je [zde](#). Rezoluce Výboru ministrů z června 2024 [zde](#).

2.6.2 ROZSUDKY, JEJICHŽ VÝKON JE V ZÁVĚREČNÉ FÁZI POSOUZENÍ VÝBOREM MINISTRŮ

V této fázi výkonu jsou rozsudky, u nichž vláda Výboru ministrů předložila souhrnnou zprávu o všech přijatých individuálních i obecných opatření k nápravě s tím, že je považuje za dostatečnou, a vyzvala Výbor ministrů k uzavření dohledu. Výbor ministrů v současné době analyzuje, zda je namístě dohled nad výkonem těchto rozsudků uzavřít. V roce 2024 se jednalo o tyto čtyři rozsudky:

- **Vydávací vazba v případě souběhu s azylovým řízením.** V rozsudku [Komissarov](#) Soud konstatoval, že došlo k porušení práva stěžovatele na osobní svobodu ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Stěžovatel byl držen ve vydávací vazbě po nepřiměřeně dlouhou dobu, která byla způsobena průtahy v azylovém řízení. Ty odporovaly vnitrostátním lhůtám a vnitrostátní orgány na ně nereagovaly s požadovanou péčí.

V reakci na rozsudek byla nově stanovena maximální lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu ze strany Ministerstva vnitra na 90 dní, jelikož praxe ukázala, že v komplikovaných případech není objektivně možné v kratší době rozhodnutí vydat. Ministerstvo vnitra dále zavedlo speciální spisovou značku, kterou nově označuje azylové případy běžící souběžně s extradičním řízením. Ta soudům umožní na první pohled tyto případy identifikovat a zařadit je mezi prioritní. Proběhlo též školení pro specializované soudce rozhodující v extradičních věcech o tom, jaké požadavky na posuzování zákonnosti trvání vydávací vazby klade judikatura Soudu. V neposlední řadě byl vypracován vzor poskytnutí informací o azylovém řízení, které trestní soudy mohou při komunikaci s Ministerstvem vnitra a správními soudy využívat, a který jim umožní posoudit, zda je azylové

řízení vedeno s náležitou péčí. Ústavní soud dále dne 8. listopadu 2023 vydal nález (sp. zn. IV. ÚS 652/22), ve kterém ve světle závazků plynoucích z rozsudku *Komissarov* potvrdil povinnost trestních soudů posuzovat zákonnost dalšího trvání extradiční vazby vzhledem k délce a průběhu azylového řízení.

Zpráva o výkonu rozsudku z července 2024 je k dispozici [zde](#).

- **Délka vazby.** V rozsudku [Zadeh](#) Soud shledal, že délka vazby stěžovatele odporovala čl. 5 odst. 3 Úmluvy.

Jelikož porušení Úmluvy ve věci Zadeh bylo spíše individuálním případem nepoukazujícím na obecnější nedostatky, nebylo třeba přijímat žádná opatření nad rámec informování trestních soudů o závěrech Soudu.

Zpráva o výkonu rozsudku z prosince 2024 je k dispozici [zde](#).¹⁵

- **Vyšetřování hájitelného tvrzení špatného zacházení ze strany policistů.** V rozsudcích [B. Ů.](#) a [Slád-ková](#) Soud shledal, že došlo k porušení procesní složky článku 3 Úmluvy, jelikož hájitelná tvrzení stěžovatelů o špatném zacházení, kterému je měli údajně podrobit policisté, nebyla řádně prošetřena. Do šetření událostí navíc nebyli zapojeni v rozsahu nezbytném k ochraně jejich zájmů.

V reakci na rozsudky Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS) i Policie ČR zapracovaly do interních předpisů bližší pravidla a postupy pro posuzování hájitelného tvrzení a vedení účinného vyšetřování. GIBS do předpisu zahrnula i ustanovení o právech obětí v předprocesní fázi řízení. Kancelář veřejného ochránce práv (KVOP) dále na svých stránkách zveřejnila informační leták pro oběti a jejich právní zástupce o možnosti obrátit se na GIBS v případech tvrzeného špatného zacházení ze strany policistů a o právech dotčených osob. Rozsudky byly začleněny do vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů. Kancelář vládního zmocněnce dále ve spolupráci s Nejvyšším státním zastupitelstvím, Policií ČR, GIBS a KVOP zpracovala praktickou pomůcku pro usnadnění porozumění problematice vyřizování tvrzení o možném špatném zacházení. Praktická pomůcka je k dispozici příslušníkům bezpečnostních sborů a státním zástupcům. Blíže vymezuje, co je špatné zacházení ve smyslu článku 3 Úmluvy, jaké jsou znaky hájitelného tvrzení, jaká základní pravidla pro účinné vyšetřování vyplývají z judikatury Soudu. Doplněna je též modelovými příklady. V neposlední řadě, na portálu Mezi—soudy jsou nově k dispozici tematické příručky k [důkladnosti vyšetřování](#) a [ověření stupně závažnosti](#) namítaného špatného zacházení.

Zpráva o výkonu rozsudků z července 2024 je k dispozici [zde](#).

2.6.3 ROZSUDKY, JEJICHŽ VÝKON PROBÍHÁ

Opatření k výkonu rozsudku bylo na sklonku roku 2024 třeba přijmout v následujících osmi rozsudcích:

- **Diskriminace romských žáků ve vzdělávání.** Velký senát Soudu v rozsudku [D. H. a ostatní](#) konstatoval, že nadměrným zařazováním romských žáků do škol pro lehce mentálně postižené došlo k porušení práva stěžovatelů, 18 romských žáků, na rovný přístup ke vzdělání.

Výkon rozsudku již probíhá více než 17 let. Řada opatření byla v průběhu let přijata, zejména zakotvení práva žáka na potřebná podpůrná opatření v běžné základní škole, zavádění nových diagnostických nástrojů do praxe, zakotvení práva na revizi diagnostiky či zavedení povinného roku předškolního vzdělávání. Nadměrně velký počet romských žáků se přesto vzdělává podle vzdělávacích

¹⁵ Výbor ministrů ukončil dohled nad výkonem rozsudku rezolucí z 30. dubna 2025. Podrobněji bude rozsudek pojednán ve zprávě za rok 2025.

programů pro lehce mentálně postižené a nadměrně velký počet jich je zařazen do speciálních škol nebo tříd dle § 16 odst. 9 školského zákona.

V březnu 2024 Výbor ministrů projednal nový Akční plán k výkonu rozsudku, který Česká republika předložila v prosinci 2023. Plán je k dispozici [zde](#). Míří na tři hlavní oblasti: reformu poradenského systému, etnickou desegregaci škol a podporu škol ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním. Výbor ministrů návrh opatření přivítal a vyzval k jejich urychlené realizaci dle uvedeného harmonogramu (originální znění rozhodnutí v angličtině je k dispozici [zde](#); shrnutí v českém jazyce [zde](#)).

V rámci naplňování akčního plánu vláda v říjnu 2024 schválila novelu školského zákona. Ta zavádí systém indexovaného financování školství, které má pomoci školám, které vzdělávají žáky se sociálním znevýhodněním, a které by mělo napomoci i rovnoměrnějšímu rozmístění těchto žáků. Novela dále nastavuje spádovost poraden a zakotvuje podpůrné pedagogické pozice. Novela školského zákona, projednávaná jako [sněmovní tisk č. 829](#), se aktuálně nachází v Poslanecké sněmovně ve třetím čtení. Její přijetí je z hlediska dalšího posunu ve výkonu rozsudku *D. H. a ostatní* klíčové.

S cílem podpory etnické desegregace škol byla v roce 2024 v souladu s akčním plánem zahájena mezi-institucionální spolupráce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Národního pedagogického institutu, výzkumné organizace PAQ Research a Agentury pro sociální začleňování při Ministerstvu pro místní rozvoj. Ty na základě [Memoranda o spolupráci pro ukončování etnické segregace](#) realizují pilotní programy ve vybraných lokalitách zahrnující poskytování konzultací, vzdělávání, metodiky a finanční podpory školám a jejich zřizovatelům.

V červnu 2024 uspořádala kancelář vládního zmocněnce [kulatý stůl](#) k identifikaci bariér, kterým romské a sociálně znevýhodnění děti spolu s jejich rodinami čelí v přístupu k předškolnímu vzdělávání, s cílem připravit akční plán k podpoře docházky těchto dětí do mateřských škol. Akční plán je Česká republika povinna v roce 2025 předložit Výboru ministrů. Předškolní vzdělávání je klíčovým nástrojem pro vyrovnání dopadů sociokulturního znevýhodnění na vzdělávací úspěch romských dětí, kdy alespoň dva roky docházky do mateřské školy mají pozitivní vliv na jejich zařazení do běžného vzdělávacího proudu. Na přípravě akčního plánu KVZ úzce spolupracuje s relevantními ministerstvy a odbornou veřejností včetně zástupců romské menšiny.

Průběžná zpráva o plnění výkonu rozsudku byla Výboru ministrů předložena v lednu 2025. K dispozici je [zde](#). Do konce roku 2025 je Česká republika povinna předložit ucelenou zprávu o přijetí všech avizovaných opatření.

- **Úmrtí v psychiatrické nemocnici po zákroku policistů.** V rozsudku [V](#) Soud shledal porušení hmotněprávní i procesní složky práva na život v souvislosti s úmrtím na psychiatrické klinice po použití taseru policisty a podání medicíny zdravotnickým personálem a z důvodu neúčinnosti vyšetřování události.

S ohledem na závažnost Soudem shledaného porušení Úmluvy Výbor ministrů rozsudek zařadil do tzv. posíleného dohledu. Ten s sebou nese zejména ústní či písemné projednání na plénu Výboru ministrů a přijetí formálních rozhodnutí hodnotících výkon rozsudku a případně vyzývajících stát k přijetí dalších specifických opatření.

V roce 2024 došlo v rámci výkonu rozsudku zejména k těmto krokům:

- *zprvé*, Ministerstvo zdravotnictví zahájilo diskusi s Ústavem zdravotnických informací a statistiky o nastavení pravidelného sběru dat o přivolání bezpečnostních složek do zdravotnických zařízení;

- *zadruhé*, Ministerstvo zdravotnictví i další relevantní subjekty přijaly opatření k zavedení školení zdravotníků v oblasti prevence a deeskalace konfliktů;
- *zatřetí*, vznikla meziresortní pracovní skupina, jejímž posláním je vypracovat metodiku pro koordinaci postupu policistů a zdravotníků při společném zásahu;
- *začtvrté*, Policie ČR požádala Psychiatrickou společnost ČLS JEP o dodání odborných podkladů za účelem přípravy výcviku policistů pro přístup k osobám se zjevnou duševní poruchou;
- *zapáté*, Policie ČR vydala dvě metodická doporučení k tzv. poziční asfyxii;
- *zašesté*, Ministerstvo vnitra zveřejnilo výkladové stanovisko k zákonu o policii, dle něhož se zpřísněný režim použití taseru vztahuje i na osoby se zjevnými projevy duševní poruchy, intoxikované či hospitalizované;
- *a zasedmé*, Generální inspekce bezpečnostních sborů přijala interní metodiku stanovující postupy pro prevenci koluze při vyšetřování policejních zásahů, u nichž došlo k úmrtí či vážnému zranění osoby.

V roce 2025 lze očekávat především finalizaci výše zmíněného policejního výcviku a meziresortní metodiky.

Zpráva o výkonu rozsudku byla Výboru ministrů předložena v září 2024, k dispozici je [zde](#). Další zpráva bude předložena v září 2025. Výbor ministrů výkon rozsudku projedná na svém zasedání v prosinci 2025.

- **Stíhání sexuálních trestných činů.** V rozsudcích [Z](#) a [Y](#) Soud shledal, že Česká republika nesplnila svůj závazek kriminalizovat a účinně stíhat všechny nekonsenzuální sexuální akty.

Nový trestní zákoník z roku 2009 a zejména pak jeho novela z roku 2024 (č. 166/2024 Sb.) nově vymezily trestné činy znásilnění a sexuálního nátlaku. Znásilnění již tak není založeno na donucení nebo zneužití bezbrannosti, ale dojde k němu i tehdy, pokud pohlavní styk proběhne proti seznatelné vůli oběti. Sexuální nátlak je nově vymezen nejen jako zneužití závislosti oběti nebo pachatelova postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu, ale také zneužití tísně oběti. Rozšířena byla též i definice bezbrannosti: zahrnuty jsou i případy, kdy pachatel využije toho, že oběť je ve stavu silného ochromujícího stresu, tzv. zamrznutí. K vývoji došlo i v judikatuře soudů: nesouhlas lze projevit i neverbálně, např. pozicí těla (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 699/2021 ze dne 4. srpna 2021) či odtažením nebo pasivitou (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1023/2021 ze dne 10. listopadu 2021). Kancelář vládního zmocněnce zveřejnila [tematickou příručku](#) k vyšetřování, stíhání a trestání sexuálního násilí.

Zpráva o výkonu rozsudku Z byla Výboru ministrů předložena v březnu 2025, k dispozici je [zde](#). Zpráva k výkonu rozsudku Y, která bude obsahově velmi podobná, bude Výboru ministrů předložena v září 2025.

- **Soudní přezkum vazby mladistvých.** V rozsudku [Spišák](#) Soud dospěl k závěru, že nastavení automatického soudního přezkumu vazby mladistvých až po 6 měsících, když u dospělých tento přezkum probíhá již po 3 měsících, je v rozporu se zákazem diskriminace.

V rámci výkonu rozsudku bude nezbytné novelizovat příslušnou právní úpravu. Návrh by měl být vypracován v druhé polovině roku 2025. Do doby, než bude účinná, probíhá informování a školení soudců a státních zástupců, kteří v daných věcech působí. Nejvyšší státní zastupitelství v červenci 2024 doporučilo všem státním zastupitelstvím podávat návrhy soudu na přezkum zákonnosti trvání vazby mladistvých již ve lhůtě 3 měsíců. Předseda Nejvyššího soudu se obrátil na předsedy všech

krajských soudů, aby je upozornil na rozsudek a potřebu postupovat podle jeho závěrů i v období, než bude přijata nová právní úprava. V únoru 2025 Nejvyšší soud ve své sbírce Výběr rozhodnutí ESLP pro justiční praxi publikoval komentář k rozsudku zdůrazňující, že soudní praxe musí vycházet ze závěrů Soudu vyjádřených v rozsudku a dosavadní vnitrostátní judikaturu k dané otázce (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 8 Tvo 45/2004 a další) již nelze aplikovat.

Plán k výkonu rozsudku byl Výboru ministrů předložen v březnu 2025. K dispozici je [zde](#)

- **Přístup k Ústavnímu soudu.** V rozsudku [Crites a Rabinovitz](#) Soud konstatoval, že došlo k porušení práva stěžovatelů na přístup k Ústavnímu soudu, jelikož Ústavní soud jejich ústavní stížnost chybně nepodrobil meritornímu přezkumu.

V této věci šlo o ojedinělou a individuální chybu, která nevyžaduje přijetí obecných opatření k nápravě. Stěžovatelé v prosinci loňského roku podali návrh na obnovu řízení u Ústavního soudu, kterou Ústavní soud aktuálně posuzuje.

Zpráva o výkonu rozsudku byla Výboru ministrů předložena na konci roku 2024 a aktualizována v dubnu 2025. Je k dispozici [zde](#). Výbor ministrů věc posoudí v návaznosti na rozhodnutí Ústavního soudu o žádosti o obnovu řízení.

- **Presumpce nevinny.** V rozsudku [Machalický](#) Soud shledal porušení presumpce nevinny, jelikož civilní soudy, které rozhodovaly o žalobě stěžovatele o odškodnění za trestní stíhání, které skončilo zastavením z důvodu promlčení, v odůvodnění svého rozhodnutí uvedly, že se stěžovatel dopustil jednání, které bylo trestným činem.

Překlad rozsudku a jeho anotace v českém znění byly zaslány soudům, které jsou místně a funkčně příslušné k posuzování žalob na náhradu škody za nezákonné trestní stíhání. Anotace byla publikována ve [Zpravodaji KVZ č. 1/2025](#). Na základě vyjádření dotčených orgánů včetně Nejvyššího soudu se pro výkon rozhodnutí jeví jako žádoucí novelizovat zákon o odpovědnosti státu za škodu a zahrnout do seznamu výluk z nároku na odškodnění za nezákonné trestní stíhání i zastavení trestního stíhání z důvodu promlčení. Přestože nejde o časté případy, je tato změna považována za žádoucí, protože přiznání náhrady škody osobě, jejíž trestní stíhání bylo zastaveno z důvodu promlčení, by mohlo být v rozporu s dobrými mravy a obecným chápáním spravedlnosti. Současné výluky na tuto situaci výslovně nepamatují, a soudy si tak jako v případě stěžovatele vypomáhají analogií. To nicméně vede k problémům s presumpcí nevinny, neboť podstatou odůvodnění rozhodnutí civilních soudů je skutečnost, že nebýt promlčení trestního stíhání, spáchání trestného činu bylo prokázáno. Rozšířením zákonných výluk by soudy nemusely svými formulacemi balancovat na hraně presumpce nevinny. Vhodně legislativní řešení je aktuálně projednáváno.

Plán k výkonu rozsudku bude Výboru ministrů předložen v červenci 2025.

- **Odškodnění za újmu na zdraví.** Ve věci [Veselý](#) došlo k porušení Úmluvy tím, že soudy stěžovateli přiznaly za újmu na zdraví způsobenou operací břicha provedenou *non lege artis* nepřiměřeně nízkou částku.

Překlad rozsudku a jeho anotace v českém znění byly zaslány dotčeným orgánům a všem krajským soudům. Anotace bude publikována ve Zpravodaji KVZ č. 2/2025. Informace o rozsudku vyjde v elektronické sbírce Nejvyššího soudu Výběr rozhodnutí ESLP pro justiční praxi. O problematice nastolované rozsudkem budou soudci a asistenti informováni i na seminářích pořádaných Justiční akademií.

Podobu vhodných obecných opatření k nápravě KVZ předběžně konzultovala se všemi dotčenými orgány. Většinově převážil názor, že výkon rozsudku nevyžaduje změna právní úpravy ani rozhodovací praxe soudů. Rozsudek bude projednán na Kolegium expertů v květnu 2025. Zpráva o výkonu rozsudku bude Výboru ministrů předložena taktéž v květnu 2025.

2.6.4 ROZSUDKY POUKAZUJÍCÍ NA VHODNOST PŘIJETÍ URČITÝCH OBEČNÝCH OPATŘENÍ

Poněkud specifický případ představují věci [Dubská a Krejzová](#) týkající se otázky tzv. **domácích porodů**. Soud rozhodl, že skutečnost, že stěžovatelky nemohly využít služeb porodní asistentky při domácím porodu, který si přály, čemuž bránila platná právní úprava, nepředstavuje porušení jejich práva na respektování soukromého života ve smyslu článku 8 Úmluvy.

I přes závěr o neporušení Úmluvy Soud Českou republiku vyzval, aby učinila další pokrok v oblasti porodnictví. Konkrétně zmínil potřebu podrobovat příslušné právní předpisy neustálému přezkumu, aby byl zohledněn lékařský a vědecký vývoj, a také nutnost plného respektování práv žen v oblasti reprodukčního zdraví, zejména prostřednictvím zajištění adekvátních podmínek pro pacienty a zdravotnický personál v porodnicích v České republice.

Dle čl. 46 odst. 1 Úmluvy se státy ,zavazují, že se budou řídit konečnými rozsudky Soudu ve všech sporech, jichž jsou stranami'. Ačkoliv se jedná o rozsudek o neporušení Úmluvy, byl směřován vůči České republice, a výše uvedenou výzvu Soudu je tak třeba chápat jako autoritativní a poměrně konkrétní doporučení dalšího postupu vnitrostátních orgánů v oblasti porodnictví. Měly by proto být podniknuty kroky k naplnění této výzvy. Z uvedeného důvodu Kolegium expertů sleduje jak aktivity Ministerstva zdravotnictví jako odpovědného resortu, tak pracovní skupiny k porodnictví zřízené při Radě vlády pro rovnost žen a mužů.

V roce 2024 byl k naplnění shora popsané výzvy podniknut zásadní krok. Pracovní skupina k porodnictví ve spolupráci s Úřadem vlády dokončila návrh Strategie rozvoje respektující péče o matku a dítě v těhotenství, při porodu a v šestinedělí. Tento strategický dokument vznikl na základě doporučení pracovní skupiny k porodnictví, která na konci roku 2023 vyjádřila nesouhlas s původním návrhem připraveným Ministerstvem zdravotnictví a požádala Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády, aby ve spolupráci s pracovní skupinou zpracoval nový návrh reflektující aktuální doporučení WHO, lidskoprávní závazky státu a výsledky nejnovějších odborných studií o spokojenosti žen s porodní péčí.

Hlavním cílem navrhované strategie je nastavit základní rámec a opatření pro zajištění bezpečné, kvalitní a respektující zdravotní péče v těhotenství, při porodu a v šestinedělí. Návrh reaguje na identifikované nedostatky současného systému ve snaze zajistit dostupnost péče, posílit návaznost služeb a respekt k individuálním potřebám žen a jejich rodin, a tím přispět k pozitivní zkušenosti žen s mateřstvím. Opírá se přitom o výsledky národní průřezové studie *Kvalita péče v mateřství očima českých žen*, které pracovní skupina na svém jednání v roce 2024 projednávala. Návrh reflektuje nejen výzvu Soudu adresovanou českým orgánům v rozsudku *Dubská a Krejzová*, ale také závěry Ústavního soudu, který ve svém nálezu¹⁶ státní orgány rovněž vyzval, aby nepřehlížely problémy, které současná právní úprava v oblasti domácích porodů přináší a aby do budoucna reflektovaly vývoj v oblasti porodnictví a v oblasti reprodukčních práv. Uvedl přitom také, že doprovázení ženy při fyziologickém porodu plánovaném v jejím vlastním sociálním prostředí, nelze považovat za zdravotní službu. Tento výkon proto může porodní asistentka poskytovat bez rizika sankce podle zákona o zdravotních službách.

Vnitřní a mezirezortní připomínkové řízení k návrhu strategie proběhne v roce 2025.

¹⁶ Nález sp. zn. I. ÚS 2746/23 ze dne 28. srpna 2024.

3. EVROPSKÝ VÝBOR PRO SOCIÁLNÍ PRÁVA

Druhý pilíř ochrany základních práv a svobod v rámci Rady Evropy představuje smluvní systém Evropské sociální charty (Charta), který doplňuje Úmluvu o sociální a hospodářská práva. Dodatkový protokol k Chartě z roku 1995 zakládá mechanismus kontroly na základě tzv. kolektivních stížností. Tyto stížnosti na nerespektování Charty mohou podávat mezinárodní nevládní organizace, kterým bylo uděleno tzv. poradní postavení u Rady Evropy.

Evropský výbor pro sociální práva (EVSP) na základě kolektivních stížností neposuzuje konkrétní případy jednotlivců, kteří měli být zkráceni na svých právech a čerpali vnitrostátní prostředky nápravy, nýbrž *in abstracto* ověřuje nastavení právní úpravy a její uplatňování v praxi, zda zajišťují dostatečné provádění namítaného ustanovení Charty.

Na základě řízení, v němž stěžovatelská organizace a žalovaný stát předkládají písemná stanoviska, EVSP rozhodne, zda smluvní stát dodržel své závazky podle Charty. Toto rozhodnutí je následně postoupeno Výboru ministrů, který přijme doporučení určené dotčenému státu k naplnění závěrů rozhodnutí EVSP. Dotčené státy jsou povinny předložit EVSP do dvou let zprávu o přijatých opatřeních směřujících k uvedení předmětné situace do souladu se závazky podle Charty. Poté, co EVSP zprávu státu posoudí, předá ji, spolu se svým stanoviskem, k přijetí potřebných opatření Výboru ministrů.

3.1 REKAPITULACE ROKU 2024

V roce 2024 EVSP vydal ve vztahu k České republice jedno meritorní rozhodnutí, v němž u některých námitek shledal porušení Charty a u některých nikoli. Rozhodnutí se týkalo především problematiky dostupného bydlení.

Na sklonku uplynulého roku probíhalo před EVSP řízení o jedné další kolektivní stížnosti. V ní je namítána nedostupnost předškolního vzdělávání pro sociálně znevýhodněné děti.

Ve fázi implementace bylo v loňském roce celkem sedm rozhodnutí. Ve dvou z nich, která se týkala procesních práv dětí do 15 let věku a zákazu umísťování dětí do 3 let věku do tzv. kojeneckých ústavů, se podařilo výkon rozhodnutí úspěšně dovést.

Slibný pokrok směrem k napravení Výborem shledaných porušení Charty nastal ve věci zakotvení nepřijatelnosti tělesného trestání dětí, kde je příslušná novela občanského zákoníku v Poslanecké sněmovně ve třetím čtení. K dokončení implementace tak chybí již jen málo. Zásahem Ústavního soudu byla odstraněna podmínka sterilizace pro právní uznání změny pohlaví. Nová právní úprava ale zatím přijata bohužel nebyla. Velkou pozornost vlády bude i nadále vyžadovat zejména zajištění rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce a nově též zajištění dostupného bydlení.

Podrobnější informace ke všem zmíněným rozhodnutím jsou na následujících stránkách této zprávy.

3.2 ROZHODNUTÍ EVSP V ROCE 2024

Dostupné bydlení. V loňském roce¹⁷ EVSP vydal jedno rozhodnutí [European Federation of National Organisations Working with the Homeless \(FEANTSA\)](#). Shledal v něm, že Česká republika porušila článek 16 Charty, protože nezajišťuje potřebné záruky pro nízkopříjmové domácnosti žijící na ubytovnách při nuceném vystěhování, neposkytuje dostatečné zdroje pro sociální bydlení ani přiměřené procesní

¹⁷ Rozhodnutí bylo zveřejněno až 24. ledna 2025.

záruky, a proto, že nezajišťuje dostatečně přístup k dávkám na bydlení rodinám s nízkými příjmy v sociálně vyloučených lokalitách. Česká republika nadto porušila článek 16 ve spojení se zákazem diskriminace stanoveným v preambuli Charty, jelikož výše zmíněná pochybení neúměrně dopadají na Romy.

EVSP na druhou stranu dospěl k závěru, že nedošlo k porušení článku 16 Charty, ať již samostatně nebo ve spojení se zákazem diskriminace, z důvodu zavedení tzv. bezdoplatkových zón, jelikož daná právní úprava byla v roce 2021 zrušena Ústavním soudem, ani z důvodu povinnosti mít adresu trvalého pobytu.

3.3 PROBÍHAJÍCÍ ŘÍZENÍ PŘED EVSP

Předškolní vzdělávání. Na sklonku roku 2024 probíhalo proti České republice řízení o kolektivní stížnost ve věci [European Roma Rights Centre \(ERRC\)](#). Předmětem stížnosti je námitka porušení povinnosti státu zajistit finančně a fakticky dostupné předškolní vzdělávání romským dětem a obecně dětem se sociálním znevýhodněním na stejném základě jako dětem z majoritní společnosti. V září 2023 EVSP prohlásil kolektivní stížnost za přijatelnou. V roce 2024 Česká republika i stěžovatelka předložily Výboru svá stanoviska.

3.4 IMPLEMENTACE ROZHODNUTÍ EVSP

3.4.1 ROZHODNUTÍ, JEJICHŽ IMPLEMENTACE BYLA ÚSPĚŠNĚ DOKONČENA

V roce 2024 byla úspěšně dokončena implementace dvou rozhodnutí EVSP. Jedná se o první dvě rozhodnutí EVSP, u nichž se podařilo přijmout potřebná obecná opatření k nápravě Výborem shledaného porušení Charty. Za dobu, kdy je Česká republika stranou Dodatkového protokolu k Chartě, který zakládá řízení o kolektivních stížnostech, shledal EVSP celkem v osmi případech, že Česká republika porušuje Chartu. Ve zbývajících šesti případech implementace rozhodnutí probíhá. První rozhodnutí bylo vydáno v roce 2015.

- **Umísťování dětí do dětských domovů pro děti do tří let věku.** Ve věci [European Roma Rights Centre \(ERRC\) a Mental Disability Advocacy Centre \(MDAC\)](#) dospěl EVSP k závěru, že tehdejší systém umísťování dětí do dětských domovů pro děti do tří let věku, tzv. kojeneckých ústavů, je v rozporu s článkem 17 Charty.

V červenci 2024 byla ve Sbírce zákonů publikována novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí a dalších souvisejících zákonů (č. 242/2024 Sb.), která s účinností od 1. ledna 2025 zrušila právní úpravu dětských domovů pro děti do tří let věku v zákoně o zdravotních službách. Dětské domovy pro děti do tří let věku tak ukončily svoji činnost ke dni 31. prosince 2024. Návrh byl projednáván jakožto [sněmovní tisk č. 573](#).

Podrobná zpráva o implementaci rozhodnutí, kterou Česká republika Výboru v roce 2024 předložila, je k dispozici [zde](#).

- **Soudnictví ve věcech mládeže.** Ve věci [International Commission of Jurists \(ICJ\)](#) EVSP shledal, že Česká republika porušila článek 17 Charty, jelikož dětem do 15 let neposkytovala v řízení o činu jinak trestném dostatečnou procesní práva: nezajišťovala nutnou obhajobu předprocesní fázi řízení a neposkytovala alternativy (odklony) k formálnímu soudnímu řízení.

V červnu 2024 byla ve Sbírce zákonů publikována novela zákona o soudnictví ve věcech mládeže (č. 165/2024 Sb.). Reaguje na oba Výborem shledané nedostatky. Nově zakotvuje povinné právní zastoupení dítěte ve fázi předcházející řízení soudem pro mládež. Zároveň zakotvuje širší možnosti

jiného postupu, než aby věc dítěte byla řešena ve formálním soudním jednání. Návrh byl projednáván jakožto [sněmovní tisk č. 540](#).

Podrobná zpráva o implementaci rozhodnutí, kterou Česká republika Výboru v roce 2024 předložila, je k dispozici [zde](#).

3.4.2 ROZHODNUTÍ, JEJICHŽ IMPLEMENTACE PROBÍHÁ

V roce 2024 byla v běhu implementace pěti rozhodnutí EVSP:

- **Tělesné trestání dětí.** Ve věci [Association for the Protection of All Children \(APPROACH\)](#) EVSP shledal, že došlo k porušení článku 17 Charty v důsledku absence výslovné a účinné právní úpravy, která by zakazovala tělesné trestání dětí.

Dne 4. dubna 2024 Ministerstvo spravedlnosti odeslalo do vlády novelu občanského zákoníku, ve které se zakotvuje nepřijatelnost tělesného trestání dětí. Novela je projednávána jako [sněmovní tisk č. 728](#). Návrh zákona prošel podrobnou rozpravou ve druhém čtení Poslanecké sněmovny dne 19. listopadu 2024, následně jej projednaly příslušné výbory a čeká se na jeho schválení ve třetím čtení.

K výzvě Centra Locika dětství bez násilí se v rámci akce [Bubnovačka 2024](#) připojilo více než 156 000 lidí. Informace ke škodlivosti tělesného trestání dětí a k pozitivnímu rodičovství jsou k dispozici na webových stránkách [Iniciativy Dětství bez násilí](#).

- **Sterilizace jako podmínka uznání změny pohlaví.** Ve věci [Transgender Europe a ILGA Europe](#) EVSP shledal, že sterilizace jakožto nutná podmínka pro právní uznání změny pohlaví v České republice představuje porušení článku 11 Charty chránícího právo na nejvyšší možný dosažitelný standard zdravotní péče.

V dubnu 2024 Ústavní soud (nález sp. zn. Pl. ÚS 52/23) zrušil s účinností od 1. července 2025 § 29 odst. 1, větu první, občanského zákoníku, a § 21 odst. 1, větu první, zákona o specifických zdravotních službách, které zakotvují podmínku chirurgického zákroku při současném znemožnění reprodukční funkce pro účely úřední změny pohlaví.

V průběhu roku 2024 nebyl do legislativního procesu nikým předložen žádný návrh nové úpravy. K včasnému přijetí nové právní úpravy, která by respektovala mantinely plynoucí z judikatury ESLP, vládu vyzvalo [Kolegium expertů](#) k výkonu rozsudků Soudu, [Výbor proti mučení](#) Rady vlády pro lidská práva a [Výbor pro práva LGBTI+](#) lidí Rady vlády pro lidská práva. V lednu 2025 byl Poslanecké sněmovně skupinou poslanců předložen návrh nové právní úpravy, který v několika aspektech vyvolává z hlediska souladu se závazky České republiky plynoucími z Úmluvy závažné otazníky. Na program jednání Sněmovny nebyl dosud zařazen.

- **Rovnost žen a mužů na trhu práce.** Ve věci [University Women of Europe \(UWE\)](#) EVSP shledal, že v českém právním řádu není zajištěna transparentnost odměňování spočívající v poskytování informací o odměňování a možnosti srovnávat pracovní místa mezi obchodními společnostmi v soukromém sektoru, čímž došlo k porušení práva na spravedlivou odměnu za práci (čl. 4 odst. 3 Charty) a práva na rovné příležitosti a na rovné zacházení v záležitostech zaměstnání a povolání bez diskriminace na základě pohlaví [čl. 1 písm. c) Dodatkového protokolu z roku 1988]. EVSP dále konstatoval, že v České republice nebylo dosaženo dostatečného měřitelného pokroku v podpoře rovných příležitostí žen a mužů v oblasti odměňování, čímž došlo rovněž k porušení čl. 1 písm. c) Dodatkového protokolu. EVSP konečně rozhodl, že v rozporu s čl. 1 písm. d) Dodatkového protokolu nedošlo k

dosažení dostatečného pokroku při zajištění vyváženého zastoupení žen v rozhodovacích orgánech soukromých společností.

Výše rozdílu v odměňování žen a mužů (*gender pay gap*) se i v roce 2024 opět pohybovala na vysoké úrovni podobné té před pandemií covidu-19: 24 % (v roce 2023 se jednalo o 17,5 %). Nerovné odměňování je tedy v České republice přetrvávajícím problémem.

Mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí a Úřadem vlády nadále probíhalo vyjasňování gesční příslušnosti k transpozici [směrnice o platové transparentnosti](#) přijaté v květnu 2023. V lednu 2025 bylo rozhodnuto, že gestorem zůstane MPSV, avšak směrnice bude v převážné míře promítnuta do antidiskriminačního zákona, který je v gesci Úřadu vlády. Dosud byla zahájena pouze příprava věcných tezí zákonné úpravy. Pokud by se České republice podařilo směrnici o platové transparentnosti řádně transponovat, dojde tím k implementaci rozhodnutí *UWE*. V tuto chvíli však zdržení v dosažích kroků naznačují, že dodržení transpoziční lhůty, která končí 7. června 2026, bude obtížné.

V dubnu 2025 vyšel ve sbírce zákon č. 120/2025 Sb., připravovaný během roku 2024, kterým se s účinností od 1. června 2025 mění zákoník práce (tzv. *flexinovela zákoníku práce*). Do novely byl při projednávání v Poslanecké sněmovně začleněn § 346a, který zakotvuje zákaz doložek mlčenlivosti o výši příjmu. Za porušení zákazu uzavírat se zaměstnanci doložky mlčenlivosti hrozí zaměstnavateli ze strany Inspekce práce pokuta až do výše 400 000 Kč. Toto opatření má potenciál alespoň částečně přispět k větší informovanosti zaměstnanců o platové hladině v jejich oboru, a napomoci tak rovnosti v odměňování.

V říjnu 2024 vláda schválila aktualizovanou [Strategii rovnosti](#), která reaguje na socioekonomické změny po roce 2021. Obsahuje několik opatření nově formulovaných ve vazbě na výše uvedenou směrnici. Je důležité, aby byla nově plánovaná opatření uvedena v život.

V červnu 2024 schválila vláda [novelu zákona o podnikání na kapitálovém trhu](#), která má do českého právního řádu transponovat [směrnici o genderové vyváženosti](#). Česká republika měla povinnost promítnout tuto směrnici do svého práva do 28. prosince 2024, což se nestalo. Poslanecká sněmovna v lednu 2025 navíc projednávání příslušného návrhu zákona přerušila ([sněmovní tisk č. 731](#)). Jelikož Česká republika směrnici v dané lhůtě do svého právního řádu nepromítnula, zahájila proti ní Evropská komise v lednu 2025 řízení o porušení unijního práva (tzv. *infringement*). České republice tak hrozí uložení pokuty od Evropského soudního dvora ve výši cca 41 milionů Kč.

Zvolený rozsah transpozice směrnice o genderové vyváženosti nepovede k plné implementaci rozhodnutí *UWE*, jelikož nevyžaduje přijetí závazných opatření v oblasti vyrovnaného zastoupení žen a mužů (tzv. tvrdých kvót). Přesto může formou měkkých dílčích opatření přispět k vyššímu zastoupení žen v rozhodovacích orgánech. Je proto potřebné, aby transpozice pokračovala s nejvyšším urychlením.

- **Sběr etnických dat o dětech v institucionální péči.** V rozhodnutí [European Roma Rights Centre \(ERRC\)](#) EVSP rozhodl, že skutečnost, že Česká republika nerealizuje sběr etnických údajů o dětech nacházejících se v institucionální péči státu, je v rozporu s články 16 a 17 Charty ve spojení se zákazem diskriminace stanoveným v preambuli Charty.

KVZ v listopadu 2024 uspořádala kulatý stůl za účasti širokého spektra státních orgánů, který dospěl k závěru, že výše zmíněný sběr by měl probíhat dětských domovech, výchovných a diagnostických ústavech a domovech pro osoby se zdravotním postižením, přičemž by se mělo jednat o sběr každoroční, anonymní a založený na kvalifikovaných odhadech.

KVZ dále po dohodě s dalšími dotčenými orgány aktuálně dokončuje první návrh zastřešující metodické informace, jejímž účelem je stanovit základní zásady sběru etnických dat v České republice. Tyto zásady budou společné pro všechny veřejné orgány a na jejich základě si pak jednotlivé orgány stanoví podrobnější postupy, přizpůsobené svým individuálním potřebám a kontextu. Návrh bude na přelomu května a června 2025 rozeslán k připomínkám všem dotčeným subjektům.

- **Územní segregace Romů, dostupné bydlení a zdravotní péče.** Ve věci [European Roma and Travellers Forum \(ERTF\)](#) EVSP konstatoval, že došlo k porušení článku 16 Charty z důvodu nedostatečného přístupu romských rodin k sociálnímu bydlení, špatných ubytovacích podmínek s nízkou úrovní hygieny, častých nucených vyklízení bytů, která nejsou doprovázena odpovídajícími zárukami, a přetrvávající územní segregace této zranitelné skupiny obyvatel. EVSP dále shledal porušení článku 11 Charty z důvodu nedostatečného přístupu romských obyvatel k odpovídající zdravotní péči.

V roce 2024 se práce na implementaci rozhodnutí soustředila na přijetí zákona o podpoře v bydlení. Jeho cílem je nastavení systémové podpory získání a udržení bydlení pro osoby v bytové nouzi či jí ohrožené. Poslanecká sněmovna ho od června 2024 projednávala jako [sněmovní tisk č. 730](#). V dubnu 2025 ho schválila a postoupila Senátu.

4. SMLUVNÍ ORGÁNY OSN

Organizace spojených národů (OSN) přijala devět základních lidskoprávních úmluv. Česká republika je vázána osmi z nich. Každá z těchto úmluv zřizuje jako svůj monitorovací orgán výbor složený z volených nezávislých expertů na danou problematiku, který má za úkol kontrolovat dodržování závazků, které z úmluvy vyplývají. Tyto výbory, které se běžně označují jako smluvní orgány OSN, se zabývají mj. i. prošetřováním individuálních oznámení na porušení práv a svobod jednotlivců. Jedná se konkrétně o následující úmluvy a jim odpovídající výbory:

- Výbor OSN pro lidská práva (HRC) dle Opčního protokolu k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech,
- Výbor OSN proti mučení (CAT) zřízený na základě článku 22 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,
- Výbor OSN pro odstranění rasové diskriminace (CERD) podle článku 14 Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace,
- Výbor OSN pro odstranění diskriminace žen (CEDAW) podle Opčního protokolu k Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen,
- Výbor OSN pro práva dítěte (CRC) podle Opčního protokolu k Úmluvě o právech dítěte zavádějícího postup předkládání oznámení,
- Výbor OSN pro nucená zmizení (CED) podle článku 31 Mezinárodní úmluvy o ochraně všech osob před nuceným zmizením,
- Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením (CRPD) podle Opčního protokolu k Mezinárodní úmluvě o právech osob se zdravotním postižením.

Česká republika nepodepsala Úmluvu o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin. Pokud jde o Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Česká republika je jím sice vázána, dosud však neratifikovala opční protokol k tomuto paktu, který zakládá pravomoc Výboru OSN pro sociální, hospodářská a kulturní práva (CESCR) posuzovat individuální oznámení.

4.1 REKAPITULACE ROKU 2024

V roce 2024 vydaly výbory OSN ve vztahu k České republice jen jedno rozhodnutí. Výbor OSN pro lidská práva v něm shledal, že námitka nepřiměřeného použití síly ze strany policistů při zákroku proti osobě s psychosociálním postižením nebyla dostatečně podložena.

Dvě další řízení jsou v běhu. Týkala se zajištění rodin s dětmi za účelem vyhoštění před Výborem OSN pro práva dětí a zákroku policistů proti ekologickým aktivistům před Výborem OSN pro lidská práva.

Ve fázi implementace je jedno rozhodnutí Výboru OSN pro práva dítěte, které se týká koluzního opatrovnictví a participačních práv dětí. Vedle toho je zde skupina letitých rozhodnutí Výboru pro lidská práva konstatující diskriminační povahu restituční podmínky státního občanství. Tuto záležitost Česká republika považuje za uzavřenou. Výbor OSN pro lidská práva nikoli.

Podrobnější informace ke všem zmíněným rozhodnutím jsou na následujících stránkách této zprávy.

4.2 ROZHODNUTÍ VÝBORŮ OSN V ROCE 2024

V roce 2024 bylo vydáno jen jedno rozhodnutí, [E. M.](#) Týkalo se použití síly ze strany policistů proti muži jednajícím v záchvatu agrese způsobeném schizofrenií, které v kombinaci s podáním sedativ lékařem vyústilo v jeho smrt. Namítána byla i neúčinnost vyšetřování události. HRC shledal všechny námitky nedostatečně podložené.

4.3 PROBÍHAJÍCÍ ŘÍZENÍ U VÝBORŮ OSN

Na sklonku roku 2024 byly před výbory OSN v běhu dvě řízení:

- **Zásah policie proti ekologickým aktivistům.** HRC projednává věc *Vlašín*. Týká se protestní blokády v Národním parku Šumava, při němž se ekologičtí aktivisté připoutali ke stromům, aby zabránili jejich pokácení. Policisté opakovaně účastníky protestu odváděli za použití donucovacích prostředků. Výbor bude řešit otázku, zda závěr českých soudů, že protestní akce nesplňovala základní definiční znaky shromáždění, a proto postupem policie nemohlo dojít k zásahu do svobody shromažďování, ob stojí i ve světle článku 21 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.
- **Zajištění rodin s dětmi za účelem vyhoštění.** Před CRC běží řízení ve věci *K. B. a ostatní*. Týká se umístění afghánské rodiny s nezletilým dítětem do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová po dobu 34 dní. Oznamovatelé namítají, že tím došlo k porušení několika práv dítěte a že imigrační zajištění nezletilých dětí je obecně nepřipustné a v jejich případě musí být vždy využity alternativy k zajištění.

4.4 IMPLEMENTACE ROZHODNUTÍ VÝBORŮ OSN

V roce 2024 probíhala implementace jednoho rozhodnutí Výboru pro práva dítěte. Výbor pro lidská práva považuje za neuzavřenou otázku implementace celé skupiny rozhodnutí týkající se jedné problematiky:

- **Koluzní opatrovnictví a participační práva dětí.** CRC v rozhodnutí ve věci [B. J. a P. J.](#) shledal, že vydáním předběžného opatření nařizujícího nucené odebrání dětí z péče rodičů a jejich umístění do ústavní péče z důvodu záškoláctví a nezajištění odborné pomoci rodiči došlo k porušení několika ustanovení Úmluvy o právech dítěte. Porušení této úmluvy CRC shledal i z důvodu nevyslechnutí dětí během soudního řízení, jejich nedostatečného právního zastoupení a zákazu opustit ústavní zařízení bez doprovodu zaměstnance během prvních týdnů pobytu.

Nedílnou součástí implementace rozhodnutí je změna systému kolizního opatrovnictví v novém zákoně o ochraně dětí a podpoře rodin, který připravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Podrobnosti k návrhu zákona jsou k dispozici [zde](#).

KVZ dále o rozhodnutí informovala odborníky na rodinně-právní problematiku na seminářích konaných Justiční akademii a při dalších příležitostech, jakými jsou např. metodické dny pro pracovníky orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

- **Restituční podmínka státního občanství.** HRC ve zhruba dvou desítkách názorů rozhodl, že tím, že jednou z podmínek pro možnost restituovat majetek bylo občanství České republiky, došlo k porušení článku 26 Paktu o občanských a politických právech. Některá z těchto rozhodnutí viz [zde](#).

Již v roce 1997 Ústavní soud shledal, že restituční podmínka státního občanství je v souladu s českým ústavním pořádkem, včetně článku 26 Paktu. Ústavní soud vzal v potaz i rozhodnutí HRC (viz nálezn. sp. zn. Pl. ÚS 33/96). V květnu 2002 vláda schválila [stanovisko](#), dle něhož zvolené řešení restitucí neodporuje ústavnímu pořádku a není žádoucí ho dodatečně měnit. Od té doby ani Ústavní soud ani vláda své pozice nezměnily.

Vláda HRC opakovaně sdělila, že se nejvyšší orgány výkonné i soudní moci jeho rozhodnutími podrobně a v dobré víře zabývaly, přičemž dospěly shodně k názoru, že restituční podmínka státního občanství byla podepřena naléhavými, objektivními a rozumnými důvody a nezakládá rozpor se závazky vyplývajícími z Paktu. Vláda tak zastává stanovisko, že svůj závazek v dobré víře reagovat na názory HRC splnila.

HRC s tímto postojem nesouhlasí a při posuzování implementace těchto rozhodnutí Českou republiku hodnotí nejhorším možným stupněm „E“, který znamená, že informace poskytnuté státem jsou v rozporu či odrážejí odmítnutí závěrů rozhodnutí. HRC tak nadále považuje dialog o implementaci rozhodnutí, v nichž shledal porušení článku 26 Paktu z důvodu restituční podmínky státního občanství, za neuzavřený a bude v něm v rámci přezkumu periodických zpráv České republiky o plnění Paktu pokračovat.

V roce 2024 v této věci nenastala žádná událost.

5. DALŠÍ ČINNOSTI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vedle zastupování ve sporných řízeních a zajišťování výkonu rozhodnutí mezinárodních orgánů ochrany lidských práv jsou třetím důležitým pilířem činnosti kanceláře vládního zmocněnce aktivity, jejichž účelem je posílení vnitrostátního naplňování mezinárodních úmluv o lidských právech a předcházení jejich porušení. Tyto aktivity činnosti zahrnují různé činnosti, jimiž KVZ šíří znalost o judikatuře ESLP a rozhodovací praxi dalších mezinárodních lidskoprávních orgánů.

5.1 MEZI—SOUDY

Hlavním nástrojem, který právním profesionálům umožňuje rychlejší a jednodušší používání judikatury ESLP a dalších pramenů mezinárodního práva lidských práv v praxi, je nový webový portál <https://mezisoudy.cz/>. Obsahuje řadu praktických nástrojů a mnoho zdrojů informací, které jsou představeny níže.

Portál byl vytvořen v rámci projektu *„Zvyšování povědomí o judikatuře Evropského soudu pro lidská práva a dalších mezinárodních lidskoprávních závazcích České republiky“* financovaného z Norských fondů. Byl dokončen a spuštěn pro veřejnost v červnu 2024.

Tým KVZ za jeho tvorbu obdržel prestižní ocenění [Úřednický čin roku](#) 2024 v kategorii analytická práce.

5.1.1 DATABÁZE JUDIKATURY

Portál Mezi—Soudy obsahuje v první řadě unikátní [databázi judikatury](#). Ta umožňuje podle řady kritérií na jednom místě vyhledat relevantní judikaturu ESLP, Ústavního soudu, Evropského výboru pro lidská práva a smluvních orgánů OSN.

Databáze obsahuje všechny rozsudky a rozhodnutí ESLP v originálním znění. Nad rámec těchto originálních textů obsahuje české překlady a anotace významných rozsudků; všech proti České republice a těch nejvýznamnějších proti ostatním státům. Databáze dnes čítá již více než 1 900 překladů a anotací. Jejich tvorba pokračovala i v roce 2024, kdy jich vzniklo více než 90.

Databáze dále obsahuje všechna rozhodnutí Ústavního soudu. Dále také překlady či anotace významných rozhodnutí výborů OSN, zejména těch proti České republice, a tzv. obecné komentáře výborů OSN, které přinášejí bližší výklad jednotlivých základních práv a svobod zakotvených v úmluvách OSN. V neposlední řadě databáze obsahuje všechna meritorní rozhodnutí EVSP proti České republice a překlady relevantních kapitol tzv. Digest, které obsahují bližší výklad jednotlivých článků Charty.

5.1.2 TEMATICKÉ PŘÍRUČKY

Portál dále nabízí přehledná shrnutí judikatury ESLP k aktuálním právním otázkám. [Příručky](#) jsou doplněny i o související další mezinárodní právní prameny a relevantní vnitrostátní právní úpravu a judikaturu českých vrcholných soudů. Příruček je k dispozici necelé tři desítky a pokrývají např. témata odebrání dětí z péče rodičů, domácí násilí, svobodný přístup k informacím, důkladnost vyšetřování, nenávistné projevy, práva obětí trestných činů, nedobrovolné hospitalizace, znečištění životního prostředí a mnohé další. Tyto příručky vypracovává kancelář vládního zmocněnce.

Vedle těchto příruček z dílny KVZ jsou na webu k dispozici čtyři desítky překladů [obdobných příruček](#) vypracovaných Kanceláří ESLP. Týkají se např. ochrany soudnictví, presumpce nevinny, přístupu k obhájci, rovnosti žen a mužů, záruk spravedlivého procesu, rozhodčího řízení, práv advokátů či náhradního mateřství.

5.1.3 NÁVOD K OVĚŘENÍ SLUČITELNOSTI NÁVRHŮ ZÁKONŮ S JUDIKATUROU ESLP

Důležitým nástrojem portálu je tzv. [manuál slučitelnosti](#), který vypracovala kancelář vládního zmocněnce. Jde o elektronického interaktivního průvodce ověřením slučitelnosti návrhu právního předpisu s Úmluvou a judikaturou Soudu. Průvodce uživatele navede, jaké otázky by si měl při ověření klást a kde a jak na ně nalézt odpovědi. Vysvětlí mu též, jak efektivně vyhledávat judikaturu ESLP a jak mnohdy dlouhé rozsudky štrasburského soudu snadno a rychle číst. V neposlední řadě manuál obsahuje podrobné [souhrny klíčové judikatury ESLP](#) dělené podle právních oblastí, které v mnohém kopírují agendu jednotlivých resortů. Manuál je tak významným nástrojem usnadňujícím práci nejen legislativcům, kteří právo tvoří, ale i úředníkům či soudcům, kteří ho aplikují.

5.1.4 ZPRAVODAJ KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Na webu je umístěn i [Zpravodaj KVZ](#). Vychází čtvrtletně elektronicky. Obsahuje anotace aktuální významné judikatury ESLP uspořádané do tří základních tematických okruhů podle oblasti práva, k níž má rozsudek nejužší vazbu (občanskoprávní, správní a trestní). Zpravodaj obsahuje též informace o nových stížnostech a oznámeních proti České republice, o rozhodovací činnosti velkého senátu ESLP, o stavu výkonu rozhodnutí mezinárodních lidskoprávních orgánů proti České republice či o rozhodovací činnosti EVSP a smluvních orgánů OSN ve vztahu k našemu státu.

5.1.5 DALŠÍ ZDROJE A INFORMACE

Na portálu Mezi—Soudy jsou také k nalezení všechny [mezinárodní úmluvy](#) o lidských právech, kterými je Česká republika vázána, praktické [informace o řízení](#) před ESLP a dalšími orgány, [informace o výkonu](#) rozsudků a rozhodnutí, řada [vzdělávacích materiálů](#), odkazy na podcast Mezi—Soudy ([zde](#), [zde](#) či [zde](#)), sociální sítě ([LinkedIn](#)) či archiv všech [zpráv o činnosti](#).

5.2 ČINNOST V OBLASTI LEGISLATIVY

Kromě výše zmíněného manuálu slučitelnosti KVZ v oblasti legislativy o relevantní judikatuře Soudu informuje ostatní odbory Ministerstva spravedlnosti, případně i další orgány veřejné moci. Vyjadřuje se dále k návrhům právních předpisů zejména s ohledem na jejich možnou kolizi s ustanoveními Úmluvy, ale i jiných mezinárodních úmluv o lidských právech. Sama rovněž iniciuje přijetí opatření, která mají za cíl zajistit soulad právního řádu s Úmluvou, a to jak *ex post* v případě rozsudků Soudu konstatujících porušení Úmluvy ze strany České republiky, tak *ex ante* na základě průběžného sledování a analýzy judikatury Soudu ve vztahu k jiným zemím (k tomu viz činnost [Kolegia expertů](#) k výkonu rozsudků ESLP).

Odborné analýzy a stanoviska, které KVZ vypracovala v roce 2024, se týkaly např. trestních předpisů, ochrany utajovaných informací, kritické infrastruktury, systémů vzdálené identifikace osob, vojenské policie, služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, správy dat veřejného sektoru, pobytu cizinců, zdravotnické dokumentace, nedobrovolné hospitalizace, pracovního práva, nájemního bydlení, sociálních dávek a začleňování, datových schránek, rovnosti žen a mužů, romské integrace, odškodnění za ochranný dohled a odškodnění v souvislosti s nuceným vystěhováním z Československa.

5.3 SEMINÁŘE A ŠKOLENÍ

Právo Úmluvy a judikaturu Soudu KVZ odborné veřejnosti přibližuje i prostřednictvím seminářů a školení v rámci Justiční akademie České republiky a na jiných odborných fórech. V roce 2024 se konaly např.:

- seminář Justiční akademie na téma *„Rodinné právo pro opatrovnické soudce“* (Kroměříž, leden 2024),
- Noc práva Právnické fakulty Univerzity Palackého *„Násilí na dětech a domácí násilí jako fenomén“* (Olomouc, únor 2024),
- mezinárodní odborná konference centra Locika *„Sexualizované násilí na dětech – tabu, které stále neřešíme“* (Praha, červen 2024),
- školení v obsahu a používání portálu Mezi—soudy pro soudce a asistenty Ústavního soudu a analytiku Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a Kanceláře veřejného ochránce práv (Brno, červen 2024),
- přednáška pro příslušníky GIBS a dalších bezpečnostních sborů na téma *„Mezinárodně vytýkané nedostatky vyšetřování a jak jim může ČR předcházet“* uspořádaná ve spolupráci s GIBS a Policejní akademií (Praha, září 2024),
- školení pro úřední osoby z různých ministerstev k mezinárodním lidskoprávním závazkům ČR pořádaná Úřadem vlády (Praha, září 2024),
- seminář Justiční akademie na téma *„Řízení ve věcech dětí mladších 15 let a výkon ochranné výchovy ve školských zařízeních“* (Praha, září 2024),
- seminář Justiční akademie na téma *„Trestní zákoník a trestní řád – vybraná problematika“* (Kroměříž, říjen 2024),
- Seminář UNHCR a Právnické fakulty UK na téma *„Osoby bez státní příslušnosti: Neviditelní sousedé mezi námi“* (Praha, listopad 2024),
- pravidelný třídní seminář pro správní soudce a jejich asistenty k aktuální judikatuře ESLP a SDEU pořádaný Justiční akademií (Kroměříž, listopad 2024).

Zaměstnanci KVZ přednáší rovněž pro studenty na předních českých právnických fakultách. Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy působí v předmětech:

- Působení základních práv a svobod v právním řádu,
- Ochrana lidských práv v teorii a praxi,
- Case-Law of the European Court of Human Rights,
- Úvod do simulovaných soudů v kontextu lidských práv, a
- Letní škola Evropská úmluva o lidských právech v praxi.

Na Právnické fakultě Masarykovy Univerzity pak v předmětu *Praxe řízení před ESLP*.

Jako lektori se účastní též Školy lidských práv.

Podílí se rovněž na soudcování a přípravě studentských týmů v soutěžích v simulovaných soudních jednáních, a to konkrétně v česko-slovenské soutěži *Lidskoprávní Moot Court* a mezinárodní soutěži *Helga Pedersen Moot Court Competition*.

Prezentace z vybraných školení a seminářů jsou dostupné [zde](#).

5.4 PRACOVNÍ SKUPINY

Pracovníci KVZ se aktivně podílejí na činnosti nejrozličnějších vnitrostátních i mezinárodních pracovních skupin a expertních uskupení. V roce 2024 šlo o tyto pracovní skupiny:

Petr Konůpka	Rada vlády pro lidská práva
	Pracovní skupina MZV k Radě Evropy
	Řídící výbor Rady Evropy pro lidská práva (CDDH)
	Síť vládních zmocněnců pro zastupování před Soudem
	Síť vnitrostátních koordinátorů pro výkon rozsudků Soudu
Eva Petrová	Výbor pro práva dítěte Rady vlády pro lidská práva (předsedkyně)
	Expertní tým MPSV k přípravě zákona ochraně dětí a podpoře rodin
	Zkušební komise pro obor státní služby lidská práva
	Vnitřní soudní síť ve věcech občanských a obchodních
	Výbor expertů RE pro právo dítěte znát svůj biologický původ
Vladimír Janoušek Pysk	Zkušební komise pro obor státní služby lidská práva
	Pracovní skupina k odčerpávání výnosů trestné činnosti
	Meziresortní pracovní skupina k výkonu rozsudku <i>V proti ČR</i>
	Pracovní skupina Rady Evropy k hodnocení prvotních dopadů Protokolů č. 15 a 16 k Úmluvě (DH-SYSC-PRO)
	Vyjednávací skupina Řídícího výboru pro lidská práva Rady Evropy ,46+1‘ k přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech
Miroslav Kaštyl	Pracovní skupina pro lidská práva ve zdravotnictví
	Výbor proti mučení a jinému nelidskému, krutému, ponižujícímu zacházení a trestání
	Pracovní skupina Rady Evropy k lidským právům a umělé inteligenci (CDDH-IA)
Jana Martinková	Výbor pro práva LGBTI+ lidí Rady vlády pro lidská práva
	Meziresortní pracovní skupina k výkonu rozsudku <i>V proti ČR</i>
Martina Šiváková	Pracovní skupina k porodnictví
Kateřina Radová	Výbor pro práva cizinců Rady vlády pro lidská práva
	Mezirezortní pracovní skupina k tzv. nezletilým bez doprovodu
	Pracovní skupina k zavedení alternativ k detenci rodin s nezletilými dětmi
	Pracovní skupina Rady Evropy k migraci (CDCJ-MIG)
Eliška Hronová	Pracovní skupina k rovným příležitostem pro muže a ženy v resortu justice
	Výbor expertů Rady Evropy pro přístup ke spravedlnosti vstřícné k dětem (ENF-JUS)